Jaardocument 2024

Stichting
Rijksmuseum Twenthe

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

Inhoud

Akkoordverklaring **4**

Bericht van de Raad van Toezicht **5**

Bestuursverslag **7**
1. Publiekstaak – Tentoonstellingen en Activiteiten
2. Educatie
3. Kennis en Collectie
4. Marketing en Development
5. Reflectie op de code
6. Bedrijfsvoering

Activiteiten & bereik **30**

Financiële verantwoording **31**

Balans per 31 december 2024
Categoriale exploitatierekening over 2024
Categoriale en functionele exploitatierekening over 2024
Kasstroomoverzicht
Personeel en vrijwilligers
Toelichting
Specificatie van posten op de balans
Toelichting op de categoriale exploitatierekening
Toelichting op de categoriale en functionele exploitatierekening
Overzicht huisvestingslasten
Resultaatbestemming 2024
Rapportage WNT

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant **67**

Rijksmuseum Twenthe
Lasondersingel 129-131
7514 BP Enschede

info@rijksmuseumtwenthe.nl
www.rijksmuseumtwenthe.nl

KVK-nummer: 41031556
RSIN: 802273385

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Akkoordverklaring
Raad van Toezicht

Het bestuursverslag 2024 van Stichting Rijksmuseum Twenthe is goedgekeurd in de vergadering van de Raad van Toezicht van de Stichting Rijksmuseum Twenthe op 24 maart 2025.

Raad van Toezicht	Prof. dr. S.M.M. Kuks (voorzitter)
	D.T. M. Majoor
	S.H. ter Hofstede
	A.J. Voskamp
	Mr. A.R. van Uhm
Directeur-bestuurder	C.P.J. Breunesse

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bericht van de Raad van Toezicht

2024 was weer een succesvol jaar voor Rijksmuseum Twenthe. Na de zomer was het Management Team - na een wisseling van de wacht - compleet en ging voortvarend te werk. Ze formuleerden vier kernwaarden voor zichzelf en voor de organisatie: vakmanschap, openheid, duurzaamheid en veiligheid. Ook stelden zij het meerjarenbeleidsplan op. De Raad van Toezicht was nauw betrokken bij de beleidsplannen en onderschrijft de voorgenomen ambities en strategie. Zij volgt de ontwikkelingen met vol vertrouwen en juicht toe dat er gefocust en vanuit kernwaarden gewerkt wordt.

Het museum organiseerde wederom een zeer uitgebreid programma met exposities, activiteiten voor jong en oud en een aanbod voor Vrienden en leden van de businessclub. Leden van de Raad van Toezicht waren regelmatig aanwezig bij deze evenementen, enerzijds om de medewerkers vanuit een ambassadeursrol te steunen en anderzijds om een goed beeld krijgen van de reacties van gasten op het reilen en zeilen van het museum. De indruk van de Raad van Toezicht is dat Rijksmuseum Twenthe op een positieve en professionele wijze voortbouwt op de ingezette koers van de afgelopen jaren, waarmee het museum een steeds stevigere positie heeft in het (inter)nationale en regionale culturele veld.

De Raad van Toezicht van Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek ziet toe op de kwaliteit, de strategie, de prestaties en de bedrijfsvoering van het museum en de organisatie, alsook op het goed functioneren van de directeur-bestuurder. De leden van de Raad functioneren niet alleen als toezichthouder, zij staan de directie en soms ook leden van het managementteam met raad terzijde. De verdeling van de verantwoordelijkheden tussen de Raad van Toezicht en het bestuur is schriftelijk vastgelegd en inzichtelijk gemaakt in de Governance Code Cultuur. De musea hanteren de principes van deze code, waarbij de Raad van Toezicht zich verder ontwikkelt, leert en professionaliseert. De Raad van Toezicht maakt gebruik van diverse overlegvormen, contactmomenten en netwerkbijeenkomsten die hen in staat stellen om toezicht te houden op de hele organisatie vanuit een juiste balans tussen betrokkenheid en afstand. Jaarlijks evalueert de Raad van Toezicht zijn eigen functioneren en dat van het bestuur. Op 12 september heeft een zelfevaluatie van de Raad plaatsgevonden. Op 22 maart heeft een evaluerend gesprek met de directeur-bestuurder plaatsgevonden. Hierna is besloten om de directeur-bestuurder voor onbepaalde tijd te benoemen.

De Raad van Toezicht vergaderde in het verslagjaar vijfmaal: 25 maart, 27 mei, 1 juli, 23 september en 25 november. De bijeenkomsten waren reguliere vergaderingen waarin vele inhoudelijke, organisatorische, financiële en strategische onderwerpen werden besproken. In de vergadering van 25 maart werden de jaarrapportages van Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek behandeld. In de vergadering van 1 juli heeft de Raad van Toezicht met instemming kennisgenomen van de strategische plannen voor 2025-2028. In de vergadering van 23 september zijn de jaarbegrotingen voor 2025 vastgesteld.

De Raad van Toezicht van Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek kent een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie is drie keer bij elkaar geweest om specifieke financiële onderwerpen te bespreken en ter voorbereiding op de vergaderingen met de financiële jaarstukken en de jaarbegrotingen. Daarnaast heeft een delegatie van de Raad van Toezicht tweemaal in het verslagjaar overleg gevoerd met de Ondernemingsraad van de beide musea.

De Raad van Toezicht van De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe kent een auditcommissie en een remuneratiecommissie. De auditcommissie is drie keer bij elkaar geweest om specifieke financiële onderwerpen te bespreken en ter voorbereiding op de vergaderingen met de financiële jaarstukken en de jaarbegrotingen. Daarnaast heeft een delegatie van de Raad van Toezicht tweemaal in het verslagjaar overleg gevoerd met de Ondernemingsraad van de beide musea.

In 2024 is de samenstelling van de Raad ongewijzigd gebleven. Eind 2024 is een procedure gestart om een van de leden te gaan vervangen, die wegens het beëindigen van haar tweede termijn in 2025 afscheid zal nemen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Wij kijken ernaar uit om de komende jaren, samen met de directie, de musea verder te brengen in hun ontwikkeling. Het jaar 2025 begon al veelbelovend met de grote belangstelling en lovende recensies voor de tentoonstelling *Zien & Geloven. Zintuigelijke ervaring in de late middeleeuwen*. Deze waardering is tekenend voor de zichtbaarheid en goede koers waarin het museum zich bevindt.

De Raad van Toezicht van Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek,

voor deze de voorzitter,

Stefan Kuks

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bestuursverslag

Van Enschede tot Tokyo en van middeleeuwen tot vandaag, van videokunst en verfijnde schilderijen tot zintuigenprikkelende installaties en houtskool. In 2024 kwam alles voorbij in de museumzalen van Rijksmuseum Twenthe. Hiermee bevestigde het museum hét verrassend veelzijdige kunstmuseum in het oosten van Nederland te zijn.

Rijksmuseum Twenthe bood vijftien tentoonstellingen, waarvan er vijf in 2023 gestart zijn en doorliepen in het nieuwe jaar. 2024 had daarmee, net als vorige jaren, een zeer rijk programma. De eerste grote expositie was *Het internationale landschap. Schilderen in de buitenlucht in de negentiende* eeuw. De schilderijen die ‘en plein-air’ waren geschilderd, ook door vrouwen, ontving lovende recensies van journalisten en bezoekers. Eind juni startte de tweede grote expositie van 2024, *Philip Vermeulen. Chasing The Dot.* Gezien de grote, technisch zeer complexe installaties van Vermeulen kozen we ervoor deze expositie ruim te tijd te geven en meer dan zes maanden te laten staan. Deze grote projecten combineerden we met een reeks kleinere maar niet minder goede presentaties, vaak in samenwerking met regionale partners.

Achter de schermen werkten we hard aan het verstevigen van onze positie als museale partner voor (inter)nationale instellingen, en als een waardevolle partij die een bijdrage levert aan de levendige regio Twente. We brachten onze collectie op orde en voegden bijzondere werken toe. We formuleerden het beleidsplan voor de periode 2025-2028 en we brachten focus in onze werkwijze aan door vier kernwaarden te formuleren: *vakmanschap, openheid, duurzaamheid en veiligheid*. Met deze plannen en deze waarden als leidraad gaan we de komende jaren werken, zowel in Rijksmuseum Twenthe als in De Museumfabriek. We zijn één organisatie die vanuit twee verschillende stichtingen werkt op twee verschillende locaties. We opereren vanuit dezelfde gedachte en overkoepelende visie: de musea verzamelen en behouden een diverse collectie van kunst, natuur en cultureel erfgoed waarmee we perspectieven bieden, verhalen vertellen en mensen verbinden.

Deze focus geeft richting en dwingt tot keuzes. En dat is nodig, want in beide musea zijn we ambitieus om te groeien naar een stabiele bedrijfsvoering in een duurzaam gebouw en om betekenisvol te zijn voor een divers publiek en voor stakeholders. Ook in 2024 hebben we ons hiervoor ingezet. Ik ben alle betaalde en vrijwillige medewerkers dankbaar voor hun passie, kennis en kunde en de Raad van Toezicht voor hun steun en advies. Ook dank ik de museumbezoekers, bruikleengevers, ondernemers, overheden en financiers voor hun vertrouwen in Rijksmuseum Twenthe. Samen maken we ons sterk voor een blijvend inspirerend museum voor Nederland en voor Twente.

Directeur-bestuurder

Caroline Breunesse

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

1. Publiekstaak – Tentoonstellingen en Activiteiten

Rijksmuseum Twenthe heeft afgelopen jaar een ambitieus programma voor het publiek gerealiseerd, gebaseerd op de drie centrale thema's 'Het Groene Lab', 'Body Politics' en 'Truth'. Dit werd onder andere vormgegeven door een reeks tijdelijke tentoonstellingen, evenals de vernieuwing van de vaste collectiepresentaties in het najaar. De Schatkamers kregen een thematische vernieuwing, en de collectieopstelling *Ars longa, vita brevis* werd vervangen door de nieuwe presentatie *Ik, de ander & de aarde*. In deze opstelling presenteert het museum kunst uit verschillende eeuwen op een 'transhistorische' manier, langs de drie genoemde programmalijnen waarin maatschappelijke vraagstukken centraal staan.

Het museum richt zich zowel op de 'kunstwenner' als de 'kunstkenner', twee verschillende doelgroepen met eigen verwachtingen van hun museumbezoek. Naast 'klassieke' tentoonstellingen zoals *Het internationale landschap* en *Kees Stoop*, was er dit jaar ook veel aandacht voor jongere publieksgroepen. De tentoonstelling *Philip Vermeulen. Chasing the Dot* met zijn grote immersieve installaties en initiatieven als RMTnext, de museumnacht en Young RMT speelden hierbij een belangrijke rol. Ook werden kleinere en lokale initiatieven gepresenteerd zoals *KunstenLandschap*, het werk van GOGBOT-oprichter Kees de Groot, en twee presentaties die inzoomen op klimaatverandering.

1.1 Tentoonstellingen

Ik, de ander & de aarde - doorlopend sinds november 2024
Na ruim zes jaar is de collectiepresentatie *Ars longa, vita brevis* in november 2024 vervangen door een nieuwe semipermanente presentatie getiteld *Ik, de ander & de aarde*. Net als *Ars longa* is deze presentatie 'trans-historisch', dat wil zeggen dat kunstwerken uit verschillende periodes in samenhang worden getoond. De presentatie bestaat uit negen zalen met ieder een eigen thema. De thema's vloeien allemaal voort uit de drie programmalijnen van Rijksmuseum Twenthe: *Het Groene Lab*, *Identiteit* en *The Tec Divide*. In die zin is *Ik, de ander en de aarde* een mooie reflectie van de maatschappelijke koers die Rijksmuseum Twenthe sinds een aantal jaren vaart. De tentoonstelling bevat dan ook veel aankopen op het gebied van de hedendaagse kunst die in de afgelopen jaren zijn gedaan, zoals *Het weefsel der mensheid* van Carlijn Kingma, verschillende portretten van Nour-Eddine Jarram en verschillende werken die zijn aangekocht naar aanleiding van de manifestatie *Van wie is het (platte)land?*

De Schatkamers – doorlopend sinds 2022 (vernieuwd in november 2024)
In *De Schatkamers* zijn hoogtepunten uit de eigen collectie van Rijksmuseum Twenthe te zien. Van middeleeuwse altaarstukken, beeldhouwwerken en *Andachtsbilder* tot 17de-eeuwse genrestukken, 19de-eeuwse landschappen, een overweldigende portrettengalerij en de prachtigste stillevens. De veelzijdigheid en rijkdom van de collectie van Rijksmuseum Twenthe is in zes schatkamers te zien, elk met een andere kerncollectie als thema: de middeleeuwen, landschappen, stillevens, portretten, zilver en genre. Sinds de opening van het museum in 1930 is de collectie uitgegroeid tot een omvangrijke en diverse kunstverzameling, die vrijwel alle stromingen in de Westerse kunstgeschiedenis vertegenwoordigt, vanaf de middeleeuwen tot heden. In de tentoonstelling zijn werken te zien van Lucas Cranach de Oude, Jan Provoost, Pieter Brueghel de Jonge, John Constable, Charles-François Daubigny, Jacoba van Heemskerck, George Hendrik Breitner, Odilon Redon, melanie bonajo, Jan Sluijters en Jan Steen.

Van wie is het (platte)land? 08 september 2023 t/m 28 januari 2024
Een belangrijk project in 2023 was de grote publieksmanifestatie 'Van wie is het (platte)land', waarin het museum reflecteerde op urgente maatschappelijke vragen rondom onze omgang met en de toekomst van het landelijk gebied. De manifestatie bestond uit maar liefst drie tentoonstellingen (Terra Libera, Extractivism, Fotomanifestatie Enschede), een uitgebreid publieksprogramma en artistiek onderzoek. Deze verschillende aspecten zijn hieronder opgedeeld:

Terra Libera
In de hoofdtentoonstelling 'Terra Libera' (het vrije land) werd aan de hand van oude en hedendaagse kunstwerken getoond hoe de (westerse) mens in de afgelopen eeuwen het land heeft eigengemaakt en gecultiveerd. Daarbij speelt het nuttig en productief maken van het land ten behoeve van de mens zelf een leidende rol, tot op vandaag de dag. Maar hoe is dat zo gekomen en welk wereldbeeld ligt hieraan ten grondslag? Een rode draad in de tentoonstelling werd gevormd door de antropocentrische kijk op de wereld, waarbij de mens zichzelf als middelpunt van het bestaan beschouwt, en waarvan de fundamenten werden gelegd tijdens het vroege christendom. Zowel de positieve gevolgen hiervan – toegenomen

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

landbouwproductie en welvaart – als de negatieve – aantasting van ecosystemen en kolonialisme, om een paar voorbeelden te noemen – werden in Terra Libera belicht aan de hand van oude kaarten en prenten, schilderijen, tekeningen, foto's en video-installaties. Stichting Rijksmuseum Twenthe In de tentoonstelling was werk te zien van Art Orienté Objet, Daniel van Breen, Budhaditya Chattopadhyay, Hendrik Coetzee, Albert Cuyp, Ger Dekkers, Anastasia Eggers en Ottonie von Roeder, Andreas Gursky, Wapke Feenstra, Hanneke Francken, Carlijn Kingma, Anton Koster, Alexander de Lavaux, Adriaan de Lelie, Willem Maris, Charles Lim Yi Yong, Sandipan Nath, Gerard Ortín Castellví, Abel Rodríguez Gerco de Ruijter, Rebecca Schedler, Jonas Staal, Jacob van Strij, Basse Stittgen, Koen Vanmechelen, Jan Hendrik Weissenbruch, Liam Young, Christiaan Zwanikken.

Extractivism
In de tweede tentoonstelling van de manifestatie, getiteld 'Extractivism', werd dieper ingegaan op de gevolgen van de winning van grondstoffen en landgebruik. Veel grondstoffen en mineralen waarvan we in het dagelijks leven sterk afhankelijk zijn – de brandstof voor de auto en het kobalt in de telefoon – worden gewonnen op plekken die ver van ons verwijderd of onzichtbaar zijn. In Extractivism maken twaalf hedendaagse kunstenaars(collectieven) via hun werk de sporen van deze grondstoffenextractie zichtbaar en tastbaar. Wat zijn de gevolgen voor het landschap? En wat zijn de economische, sociale en (geo)politieke consequenties van de wijze waarop we vandaag de dag natuurlijke hulpbronnen en land gebruiken? In de tentoonstelling was werk te zien van Leon de Bruijne, Edward Burtynsky + Jennifer Baichwal + Nicholas de Pencier, Marjolijn Dijkman, Tanja Engelberts, Krištof Kintera, Knowbotiq, Esther Kokmeijer, Candice Lin, Lo-Def Film Factory, Otobong Nkanga, Naomi Rincón Gallardo en Troika.

Fotomanifestatie Enschede
De derde tentoonstelling van het drieluik was niet alleen onderdeel van Van wie is het (platte)land? maar ook van de tweejaarlijkse fotomanifestatie Enschede, en bestond uit twee fotoseries van Natascha Libbert en Toon Koehorst. Natascha Libbert reisde de wereld over om de diepe sporen vast te leggen die de mens achterlaat in het landschap. Het resultaat bestaat uit een reeks wonderschone en surreële foto's, maar wel met een zwart randje. Toon Koehorst is gefascineerd door de grote rol die technologie speelt in de Nederlandse landbouw. In zijn fotoserie Substraat toont hij de hoogtechnologische realiteit van het boerenbedrijf, die een groot contrast vormt met het populaire, romantische beeld van de boer die innig verbonden is met de bodem en zijn land.

Artistiek onderzoek
Rijksmuseum Twenthe nodigde kunstenaars uit om artistiek onderzoek te doen in het landelijke Oost-Nederland voor de manifestatie 'Van wie is het (platte)land'. Het museum wilde een verbinding maken met het platteland en de thema's en dilemma's die daar spelen. Kunstenaars zoals Budhaditya Chattopadhyay, Tanja Engelberts, Wapke Feenstra en Jonas Staal verrichtten veldonderzoek, bezochten plekken, lazen over de regio, luisterden naar het landschap en spraken met mensen. Hun onderzoeken resulteerden in ruimtelijke installaties voor de tentoonstellingen Terra Libera en Extractivism.

Onderweg naar Bentheim. Twente door de ogen van Ruisdael, Hobbema en Waterloo
05 november 2023 t/m 04 februari 2024
Het glooiende Twentse landschap was al in de zeventiende- en achttiende eeuw een inspiratiebron voor veel kunstenaars. Schilders als Jacob van Ruisdael, Meindert Hobbema en Anthonie van Waterloo trokken via Twente naar Bentheim en vereeuwigden het landschap dat zij onderweg tegenkwamen. De kunstenaars waren gefascineerd door de vakwerkhuizen, watermolens, kastelen en landgoederen, die ook nu nog steeds te zien zijn in het Twentse landschap. De tentoonstelling 'Onderweg naar Bentheim' toonde met ruim 35 werken Twente door de ogen van Ruisdael, Hobbema en Waterloo en nog vele andere kunstenaars uit die tijd. De werken illustreerden hoe reeds in deze periode kunstenaars soms en plein air, soms op groot formaat, de wereld om hen heen als onderwerp kozen en het glooiende, bosrijke landschap vereeuwigden in kunstwerken. Daarnaast toonde de tentoonstelling hoe het Twentse landschap, lang na het bezoek, de kunstenaar bleef inspireren in zowel de teken- als de schilderkunst. De tentoonstelling was een samenwerking tussen Rijksmuseum Twenthe en het RKD – Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis. De getoonde werken variëren van schetsboekjes tot tekeningen op groot formaat en landschapsschilderijen.

Houtskool x 9 kunstenaars
20 januari t/m 5 mei 2024
In deze tentoonstelling, waarin één van de oudste tekenmaterialen ter wereld de hoofdrol speelde, toonde de diversiteit en de veelzijdigheid van het tekenmateriaal houtskool aan de hand van het werk van negen gerenommeerde kunstenaars uit Nederland, Duitsland en Frankrijk. Van kleine, studieuze tekeningen tot

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

indrukwekkende driedimensionale installaties. En van gedetailleerde composities in lichtgrijze tonen tot abstracte werken opgebouwd uit krachtige, diepzwarte lijnen. De tentoonstelling was het resultaat van een unieke samenwerking, waarbij de kunstenaars intensief met elkaar optrokken, ateliergeheimen deelden en elkaar inspireerden. Met werk van: Agatha van Amée, Jitske Bakker, Emmy Bergsma, Gerben Dirven, Lisanne Sloots (NL), Susanne von Bülow, Daniela Baumann, Benjamin Nachtwey (DUI) en Fabrice Cazenave (FR).

Het internationale landschap. Schilderen in de buitenlucht in de negentiende eeuw
17 februari t/m 9 juni 2024
Even voor het midden van de negentiende eeuw gaan kunstenaars in de buitenlucht werken. Ze kiezen bewust voor het eigen landschap – dat wat zij overal om hen heen zien. En dit gebeurt niet alleen in Nederland. Deze ontwikkeling is terug te zien in de wereldwijde kunstproductie van deze periode. *Het internationale landschap* presenteerde het wereldwijde fenomeen van de *plein-air* schilderkunst gedurende de tweede helft van de negentiende eeuw, met werken van kunstenaars als de Nederlandse Marie Bilders-van Bosse, de Franse Charles-François Daubigny, de Finse Akseli Gallen-Kallela en de Amerikaanse Thomas Moran die allen op geheel eigen wijze het landschap om hen heen verbeeldden.

Kees Stoop
7 mei t/m 1 september 2024
In de zomer van 2024 organiseerde Rijksmuseum Twenthe de eerste grote solotentoonstelling van de virtuoze tekenaar Kees Stoop (1929-2019). Stoop was volgens kenners een van de grootste tekenaars van ons land, maar is nauwelijks bekend bij het grote publiek. Hij leefde een teruggetrokken bestaan in Holten, aan de voet van de Sallandse Heuvelrug, waar hij de door hem zo geliefde natuur in uiteenlopende stijlen – van uiterst realistisch en precies tot schetsmatig en bijna abstract – vastlegde. De tentoonstelling kwam tot stand in nauwe samenwerking met de Kees Stoop Stichting, die het grootste deel van de werken in de tentoonstelling beschikbaar heeft gesteld.

Wild Clay Project
17 mei t/m 16 juni 2024
Het *Wild Clay Project* was een samenwerking van AKI Academy of Art & Design, designstudio Atelier NL, Kunstenlandschap en Rijksmuseum Twenthe. In het kader van dit project maakten AKI-studenten met lokaal gewonnen klei een servies dat werd getoond in het museum tijdens de driedaagse buitenexpositie Kunstenlandschap en in de weken daarna. Onder het relatief jonge cultuurlandschap van Twente bevindt zich een miljoenen jaren oud landschap. Wat kunnen lokale grondstoffen ons leren over de plek? Hoe kan het begrijpen van de oorsprong van deze materialen ons helpen ze verstandiger te gebruiken? Met deze vragen als uitgangspunt ontwikkelden de studenten een dinerservies voor twee personen met als thema ‘overvloed en schaarste’.

Philip Vermeulen. Chasing The Dot
28 juni 2024 t/m 5 januari 2025
Chasing The Dot was de allereerste museale solotentoonstelling van de opkomende kunstenaar Philip Vermeulen. De tentoonstelling bestond uit zes zaal vullende installaties, waarvan er twee speciaal voor deze gelegenheid zijn ontwikkeld. Vermeulen verkent in zijn via beweging, licht, trillingen en geluid de fundamenten van de menselijke waarneming. Wat doet licht met onze hersenen, hoe registreren we beweging, hoe voelt geluid, en zien we eigenlijk wel wat we denken te zien? Zelf omschrijft hij zijn werken als 'hypersculpturen', die voor de ogen van de toeschouwer lijken te transformeren. Vermeulen zoekt met zijn werk de grens op van wat onze zintuigen aankunnen.

PLANETART ARCHIVES X Kees de Groot 1978-2003
17 augustus t/m 3 november 2024
Planetart Archives x Kees de Groot (1978-2003) toonde het werk van kunstenaar, activist en curator Kees de Groot, die een belangrijke rol speelde in de Twentse underground kunstscene, onder andere door PLANETART en het GOGBOT-festival op te richten. De tentoonstelling gaf een unieke blik op zijn artistieke ontwikkeling met nooit eerder vertoond materiaal uit de PLANETART Archives. Bezoekers konden een audiotour volgen waarin De Groot zelf toelichting gaf op belangrijke gebeurtenissen in zijn carrière en luisteren naar een playlist met zijn favoriete muziek.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

GOGBOT X RMT. The Tec Divide
12 september 2024 t/m 2 februari 2025
In samenwerking Planet Art organiseert Rijksmuseum Twenthe ieder jaar een media kunst-tentoonstelling als onderdeel van kunst- en technologiefestival GOGBOT. Het thema bevindt zich altijd op het snijvlak van technologie en samenleving, en was dit jaar 'The Tec Divide'. In de tentoonstelling werd menselijke vooruitgangsgeloof in technologische ontwikkelingen bevraagd. Wat zijn de gevolgen van de groeiende invloed van technologie op ons leven? Door middel van diverse kunstwerken worden verschillende toekomstscenario's geschetst die onze interactie met technologie verkennen. In de tentoonstelling was werk te zien van Kate Crawford and Vladan Joler, Disnovation.org, Diana Gheorghiu, Hilda Hellström, Matthias Planitzer, T(N)C /Tina Kult en Agnes Varnai, in samenwerking met Madeline Hall, David Scheidler, Jonas Staal, Miloš Trakilović, Suzanne Treister, en Troika

Water winnen: anders omgaan met drinkwater
13 december 2024 t/m 2025
Water winnen is een project van social designers Fides Lapidaire en Susan Arts, waarin ze onze omgang met drinkwater onderzoeken. Het verminderen van het dagelijkse waterverbruik van 130 naar 100 liter per persoon per dag heeft een enorme positieve impact op duurzaamheid in het algemeen, en op ons drinkwatersysteem. Maar de werkelijkheid is dat onze woningen en de bijbehorende voorzieningen zijn ontworpen voor onbeperkt waterverbruik, in plaats van het stimuleren van zuinig gebruik en waterbesparing. Deze tentoonstelling prikkelt met vernieuwende ideeën hoe wij anders om kunnen gaan met drinkwater. Bezoekers worden in de tentoonstelling geactiveerd om zelf ook met innovatieve oplossingen te komen.

Posters for the Planet
13 december t/m 2 februari
Begin december opende de tentoonstelling *Posters for the Planet* in de galerij van het museum. Dit initiatief van de Turing Foundation gebruikte een posterwedstrijd om bewustzijn te creëren over de toenemende klimaatverandering. De open call leverde meer dan 1400 inzendingen op, elk met een unieke klimaatboodschap. Hieruit werden tien posters geselecteerd, met één ultieme winnaar. Deze selectie werd in verschillende musea door heel Nederland geëxposeerd, waarbij Rijksmuseum Twenthe de voorlaatste halte was.

Veerkracht / 1 november t/m 28 mei 2025
Wat kun jij beïnvloeden en wat ligt buiten je controle? Deze vraag houdt veel jongeren bezig en vormt het uitgangspunt van een groot participatieproject dat Rijksmuseum Twenthe deze zomer in co-creatie met een groep van elf jongeren (18-25 jaar) ontwikkelt. Sinds november 2024 werkt de groep wekelijks aan de inhoud, met als focus het gevoel van machteloosheid onder jongeren. De tentoonstelling combineert werken uit de museumcollectie met enkele bruiklenen. Met de expositie en een bijbehorend publieksprogramma willen zij de dialoog aangaan tussen generaties over hoe om te gaan met een complexe en snel veranderende wereld.

1.2 Activiteitenprogramma

Van wie is het (platte)land?
08 september 2023 t/m 28 januari 2024
Het publieksprogramma van de manifestatie *'Van wie is het (platte)land?'* bood diverse activiteiten en gesprekken over belangrijke maatschappelijke thema's. Na het openingsweekend werden artist talks, kinderworkshops en een lezing over het Twentse landschap georganiseerd. Daarnaast waren er evenementen over de toekomst van kleinschalige biologische landbouw en het platteland in Oost-Nederland, met sprekers uit verschillende sectoren en de politiek. Er was ook een Tegenlicht Meet Up over veranderingen op het platteland, en een middag met 'Vrouwen van Nu'. Ten slotte werden podcastgesprekken geproduceerd in samenwerking met Luuk Heezen. Het programma betrok bezoekers actief bij de thema's van de manifestatie.

Onderweg naar Bentheim. Twente door de ogen van Ruisdael, Hobbema en Waterloo
05 november 2023 t/m 04 februari 2024
Bij de tentoonstelling Onderweg naar Bentheim heeft het museum voor volwassen en kinderen een speciaal schetsboekje ontworpen met leuke teken- en kijkopdrachten, die zowel in de tentoonstelling als buiten gedaan konden worden. In samenwerking met Landschap Overijssel is er een fietsroute 'Reizen met Ruisdael' uitgezet langs verschillende prachtige locaties. Deze locaties waren terug te vinden op de werken

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

in de tentoonstelling. Ook was er een audiotour beschikbaar bij de tentoonstelling voor zowel volwassenen als voor kinderen. Ten slotte waren er nog instaprondleidingen te volgen, lezingen en workshops.

Het internationale landschap. Schilderen in de buitenlucht in de negentiende eeuw
17 februari t/m 9 juni 2024
Bij de tentoonstelling *Het internationale landschap* was een uitgebreid publieksprogramma ontwikkeld. Bezoekers konden een audiotour volgen, instaprondleidingen en lezingen bijwonen. Voor kinderen was er een doe-boekje en een tekenatelier. Workshops werden georganiseerd voor jong en oud, en een fotowedstrijd nodigde deelnemers uit hun perspectief te delen. Daarnaast waren er dansvoorstellingen en workshops in samenwerking met ArTEZ, waarbij leerlingen een choreografie ontwikkelden en uitvoerden, passend bij het thema van de tentoonstelling.

Kees Stoop
7 mei t/m 1 september 2024
Bij de tentoonstelling van *Kees Stoop* zijn diverse activiteiten georganiseerd. Bezoekers konden een audiotour volgen met gedichten en muziek die Stoop inspireerden. Er waren workshops botanisch tekenen voor zowel volwassenen als kinderen. Op verzoek van de Stichting Kees Stoop schreef Koen Kleijn een schets van Stoops kunstenaarsleven, waarover hij een lezing gaf in Rijksmuseum Twenthe.

Philip Vermeulen. Chasing The Dot
28 juni 2024 t/m 5 januari 2025
De opening van de tentoonstelling werd feestelijk gevierd tijdens RMTnext met een gevarieerd programma. Gezinnen kregen een introductie, en tijdens de Museumnacht gaf Philip Vermeulen een artist talk. Kinderen maakten in de workshop Philiscoop een installatie in een glazen pot. Voor scholen was er de les Motion Light over Vermeulens werk. Samen met Studium Generale organiseerden we een avond over de tentoonstelling, en in RMT in gesprek spraken Vermeulen en Maarten van Buuren over waarneming.

Ik, de ander & de aarde - doorlopend sinds november 2024
Op zondag 1 december 2024 was de open dag van Rijksmuseum Twenthe ter viering van de nieuwe collectiepresentatie *Ik, de ander & de aarde*. Het museum bood gratis toegang en organiseerde diverse activiteiten, waaronder workshops, theatertours, karaoke, en muzikale optredens. Bezoekers konden deelnemen aan speedtours, modeltekenen en motion light workshops. Er was ook een uitverkoop in de museumwinkel. De dag werd feestelijk geopend met muziek en warme chocolademelk, met activiteiten voor jong en oud.

RMTnext / doorlopend sinds 2022
Sinds het voorjaar van 2022 organiseert Rijksmuseum Twenthe vijf keer per jaar een avondopenstelling die zich richt op jongeren onder de 35 jaar. Deze avonden bieden een laagdrempelige en ontspannen manier om kunst en het museum te ontdekken, met een speciale programmering vol activiteiten. Het programma omvat altijd vaste onderdelen: een (artist) talk die dieper ingaat op de thematiek van de tentoonstelling, een doorlopende workshop, een rondleiding, muzikale optredens van ArtEZ-studenten en een DJ. In 2024 werden er zes RMTnext-avonden georganiseerd, elk met een uniek thema geïnspireerd door de tijdelijke tentoonstellingen.De eerste editie stond in het teken van *Het internationale landschap*, waar bezoekers hun eigen landschap konden schilderen, geïnspireerd door de Amerikaanse televisiekunstenaar Bob Ross, en genoten van een spoken word-performance door Brahma T. Ramsodit. De tweede editie focuste op *Houtskool x 9 kunstenaars*, met een uitgebreide houtskoolworkshop door een van de kunstenaars en een kunst-pubquiz. De derde editie viel samen met de opening van *Chasing The Dot* van Philip Vermeulen, waarbij bezoekers de tentoonstelling als eersten konden verkennen en de binnentuin werd omgetoverd tot een groene dansvloer. In augustus werd een speciale RMTnext-avond georganiseerd voor eerstejaarsstudenten van de Universiteit Twente en Hogeschool Saxion, waar activiteiten in het kader van *Chasing The Dot* werden gehouden, gevolgd door een openluchtbioscoop. De editie in september was gewijd aan de tentoonstelling *GOGBOT x RMT*, met een artist talk door kunstenaar Milos Trakilovic, diverse tours, muzikale optredens en een klei-workshop geïnspireerd door AI. De laatste editie van het jaar viel samen met de opening van de collectiepresentatie *Ik, de ander & de aarde*, met rondleidingen, een panelgesprek met de conservatoren en muzikale sessies van muziekcollectief TR.EAT YOUR GIRL RIGHT in de museumzalen en het café.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Sickhoes / 25 april t/m 3 november 2024
Ook in 2024 breidde Rijksmuseum Twenthe zijn programmering uit met de heropening van het ‘Sickhoes’, het tijdelijke onderdak voor speelse kunstruimte Sickhouse dat momenteel tijdelijk geen eigen plek heeft. Vanaf 25 april werden er gedurende openingstijden continu video's getoond die thematisch verbonden waren met de tentoonstellingen van het museum. Daarnaast vonden er speciale film- en spelletjesavonden plaats, georganiseerd door Sickhouse. Er werden onder andere Dungeons & Dragons-workshops georganiseerd, waarin de tentoonstelling *Het internationale landschap* centraal stond. Daarnaast waren er avonden met interactieve en poëtische machinima’s, waarbij bezoekers werden uitgenodigd om de grenzen van virtuele werelden te verkennen.

Museumnacht / 2 november 2024
Tijdens de vijfde editie van de Museumnacht Enschede was het programma bij Rijksmuseum Twenthe volledig geïnspireerd door de tijdelijke tentoonstellingen die op dat moment te zien waren. Het museum bood onder andere een artist talk van kunstenaar Philip Vermeulen, speedtours door *GOGBOT x RMT* en muzikale optredens, waaronder een ligconcert door ArtEZ-student Joris Kostelijk. Ook trad het DJ-collectief In The Middle Of The Rhythm op in het museumcafé. Bezoekers konden op de zolder leren VJ’en van Julian van Aalderen, in het kader van de tentoonstelling *Planet Art Archives*. Verder waren er een klei-workshop en een karaokebooth in de tuinkas.

Young RMT / maart 2024 – doorlopend
In maart 2024 startte Rijksmuseum Twenthe *Young RMT*, een community voor young professionals (25-40 jaar). Leden kunnen een lidmaatschap aanschaffen en exclusieve activiteiten bijwonen. Het eerste jaar omvatte tien evenementen, zoals een depotbezoek, een masterclass kunstverzamelen met de Young Collectors Circle, het *Young RMT* tuinfeest, een bezoek aan de Dutch Design Week en rondleidingen door nieuwe tentoonstellingen. Leden kunnen het hele jaar door gratis toegang krijgen voor zichzelf en een introducé, dit geldt ook tijdens de *RMTnext*-avonden.

Regenboogmiddag / 13 oktober 2024
De lezingen tijdens de regenboogmiddag in Rijksmuseum Twenthe sloten thematisch aan bij lopende tentoonstellingen. Zo behandelde wetenschapper Jimena Lara in haar lezing de impact van machine learning op gemarginaliseerde groepen, gekoppeld aan *GOGBOT x RMT*. Curator Manique Hendricks sprak over de rol van nachtclubcultuur binnen de LGBTQIA+-gemeenschap, geïnspireerd door *Planet Art Archives*. Daarnaast waren er optredens van singer-songwriter Levi Major en DJ Justin Strikes.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

2. Educatie

2.1 Educatie voor het onderwijs

De educatief medewerkers van Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek werken intensief samen. Werkmethodes en de backoffice lopen in elkaar over. Om die reden is hier gekozen voor een deels gecombineerd verslag van beide musea.

In 2024 bezochten 5.352 leerlingen Rijksmuseum Twenthe, verdeeld over 201 lessen. Van hen reisden 90 groepen gratis met de Museumbus. Dit zijn leerlingen uit het primair (3.620), voortgezet (1.175) en vervolgonderwijs (557). Alle PO- scholen in de veertien Twentse gemeentes ontvangen bij start schooljaar een programmaboekje 2024-2025 en VO- en MBO-scholen worden per mail benaderd. Basisscholen in Enschede zijn via het Cultuurmenu en binnen Cultuureducatie Enschede geïnformeerd over het nieuwe educatieve aanbod. Voor VO en MBO is afstemming met CJP. Daarnaast wordt ingezet op een social mediacampagne over de educatieve programma's en het gratis busvervoer. Hierbij worden uitingen gedeeld op LinkedIn, Instagram en Facebook.

Het aanbod voor de scholen was bij Rijksmuseum Twenthe als volgt:

Groep 1 – 8	Vrij kijken, gratis bezoek voorbereid door de leerkracht/docent van de school.
Groep 1 – 2	De Schatkamers – ontdek het museum.
Groep 3 – 4	De Schatkamers – versierd zilver aan tafel!
Groep 5-6	De Schatkamers – middeleeuwse letters. Motion Light – Philip Vermeulen.
Groep 7-8	De Schatkamers – gouden portretten. Motion Light – Philip Vermeulen.
VO en MVO	Woorden voor kunst. Vrij kijken, gratis bezoek voorbereid door de leerkracht/docent van de school. Kunstrondleiding Tehatex/ Kunst Algemeen. Geen Gezicht. Blauwdruk maken. Beroepsoriëntatie: wie doet wat in het museum?

Alle museumlessen werden gegeven door een ervaren en getrainde docent die hierbij ondersteund werd door een vrijwilliger. Voorafgaand aan de les in het museum ontvingen de scholen een voorbereidende en in sommige gevallen ook een afsluitende les. De les in het museum bestaat altijd uit een bezoek aan bepaalde delen van het museum en aansluitend een uitvoerende opdracht. Iedere groep heeft de mogelijkheid zich te laten halen en brengen door de gratis Museumbus. In 2024 hebben 2.672 leerlingen gebruik gemaakt van deze service om naar Rijksmuseum Twenthe te komen. Scholen betalen € 145,- per museumles, hiervan wordt het honorarium van de museumdocenten en de materialen betaald.

Lesaanbod
Naast een continuering van het bestaande lesaanbod is in het voorjaar van 2024 een speciale les ontwikkeld rondom de tentoonstelling *Philip Vermeulen. Chasing the Dot.* Deze les was genaamd 'Motion Light'. In deze les maakten leerlingen van 7 tot 20 jaar kennis met het spannende werk van Philip Vermeulen, waarin beweging, licht, trillingen en geluid centraal stonden. Ze ervaarden zijn kunst door te kijken, voelen en experimenteren. Met doe-oefeningen onderzochten ze hoe stroboscopisch licht en geluid hun waarneming beïnvloedden. Tot slot mochten ze zelf spelen en bouwen met technische mini-installaties, waarbij ze ontdekten hoe verrassend de resultaten konden zijn. Met de vernieuwing van de Schatkamers in november 2024 is ook het lesaanbod aangepast. In het voorjaar van 2025 wordt dit verder ontwikkeld, waarna een vernieuwde les wordt gepresenteerd voor het schooljaar 2025-2026. Dit geldt ook voor de nieuwe collectiepresentatie *Ik, de ander & de aarde*; hiervoor wordt eveneens een nieuwe les ontwikkeld, die wordt opgenomen in het lesaanbod voor het volgende schooljaar.

Samenwerking Roombeek Cultuurpark Educatie
In 2022 is RCE (Roombeek Cultuureducatie) ontvlochten en heeft Rijksmuseum Twenthe samen met De Museumfabriek de ontwikkeling en uitvoering van educatieve programma's weer helemaal zelf op zich genomen. Voor het schooljaar 2023-2024 en 2024-2025 is er op basis van de afspraken over ontvlechting nog wel een samenwerking binnen drie programma's: Expeditie Groen (primair onderwijs) en Art2Go.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Gratis vervoer
De meest genoemde bottleneck voor scholen om naar de musea te komen is het vervoer. Daarom hebben Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek vanaf maart 2022 zich actief ingespannen voor het werven van sponsoren en het vrijmaken van educatiebudgetten om leerlingen van PO, VO en MBO uit de regio Twente gratis vervoer naar de beide musea aan te bieden. Dankzij bijdragen van VDL en ETC en In samenwerking met Hartemink Groep worden vanaf schooljaar 2022-2023 leerlingen uit de veertien Twentse gemeentes gratis naar het museum gebracht in een speciaal daarvoor bestickerde Museumbus.

Afscheid van ZZP-docenten, nieuw vast team docenten
Aan het einde van het jaar is ervoor gekozen om afscheid te nemen van de ZZP-docenten, en in hun plaats twee educatoren aan te nemen. Vanaf 2025 zorgt een team van vijf medewerkers voor de uitvoering van de museumlessen en de verdere ontwikkeling van educatief materiaal. Deze werkwijze zorgt voor een borging van de kennis en dat de lessen continu kunnen worden doorontwikkeld, aan de hand van de bevindingen van het educatieteam.

2.2 Een inclusief museum

Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek hebben als doel zo toegankelijk mogelijk te zijn voor iedereen die de musea graag bezoekt – zowel programmatisch als fysiek. Daartoe is sinds twee jaren een aantal pilotprojecten gedaan, die in 2023 en 2024 zijn ingebed in de programmering van de musea. Hieronder worden de verschillende projecten rondom toegankelijkheid kort beschreven:

Rondleidingen voor bezoekers met een visuele beperking /doorlopend
Onder de noemer ‘Voelen en Verbeelden’ organiseert het museum meerdere rondleiding per jaar voor bezoekers met een visuele beperking. Tijdens de rondleiding ontdekken bezoekers met verschillende zintuigen al het moois dat het museum te bieden heeft. Door middel van beschrijvingen, geuren, voelobjecten en soms ook door het direct aanraken van kunstwerken worden de bezoekers meegenomen in de verhalen achter de kunstwerken. Voor de tentoonstelling *Het internationale landschap* is ook een voelobject ontwikkeld: een schetsachtige weergave van het landschap aan de Oise door Charles-François Daubigny waarbij bezoekers het natuurlijke tafereel direct konden beleven.

NT2-rondleidingen / doorlopend
Rijksmuseum Twenthe biedt in samenwerking met de Gemeente Enschede en UT Language Centre van de Universiteit Twente de educatieve rondleiding *Beeldtaal* aan voor cursisten Nederlands als tweede taal (NT2). Deze rondleiding, die is aangepast aan de nieuwe werken in de Schatkamers en de vaste presentatie *Ik, de ander & de aarde*, is ontwikkeld om NT2-cursisten op een toegankelijke manier kennis te laten maken met kunst. Het gaat hierbij om de ontwikkeling van de spreekvaardigheid voor studenten, expats en nieuwkomers door samen naar kunst te kijken en hierover in gesprek te gaan.

Meet me at RMTnext / doorlopend
Rijksmuseum Twenthe lanceerde in het voorjaar van 2024 Meet me at RMTnext, een initiatief voor bezoekers die alleen naar het museum kwamen. Tijdens deze evenementen werden deelnemers gekoppeld aan andere alleen-gekomen bezoekers. Het museum faciliteerde gesprekken en bood speciale activiteiten rondom tentoonstellingen, zodat jongeren elkaar konden ontmoeten. Gedurende de avond waren er ook groepsactiviteiten waarin deelnemers samen deelnamen. Meet me at RMTnext bood op deze wijze een gezellige manier om nieuwe mensen te leren kennen en het museum te ontdekken.

Algemene toegankelijkheid
Naast het bereiken en samenwerken met nieuwe doelgroepen, wordt ook de algemene toegankelijkheid van het museum verbeterd. Er wordt onderzocht wat verschillende bezoekers nodig hebben om het museum zo gelijkwaardig mogelijk te ervaren. Dit omvat uiteenlopende voorzieningen, zoals lagere sokkels voor bezoekers in rolstoelen, krukjes en koptelefoons voor mensen met prikkelgevoeligheid. Zo waren er bij de tentoonstelling *Philip Vermeulen. Chasing the Dot* speciale koptelefoons beschikbaar voor prikkelgevoelige bezoekers, konden zij desgewenst naar een prikkelvrije ruimte worden begeleid en was er een speciale plattegrond met prikkelwaarschuwingen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

3. Kennis en Collectie

3.1 Collectiebeheer en behoud

In 2024 is het restauratieatelier bij De Museumfabriek gereedgekomen. In 2024 waren er slechts een paar restauratieprojecten, die allen nog in het “oude” restauratieatelier uitgevoerd werden. De belangrijkste zijn de restauratie van drie Friese portretten en hun lijsten, uitgevoerd door externe restauratoren. De restauratie werd in 2023 gestart en zal in het voorjaar van 2025 afgerond worden. Daarna worden ze in langdurig bruikleen gegeven aan het Old Burger Weeshuis in Jelsum. De restaurator van Rijksmuseum Twenthe heeft niet stil gezeten. Totaal 58 werken van het museum zijn gecontroleerd op conditie, gefotografeerd en gedocumenteerd. Bij 7 werken zijn kleine restauraties of conserverende handelingen uitgevoerd.

Het verhuizen van grote collectieonderdelen, waar het depot van De Museumfabriek voor bedoeld is, is voor het grootste deel afgerond. Het depot van Rijksmuseum was voor 2023 behoorlijk vol, maar nu is er meer ruimte en een veiliger werkomgeving ontstaan.

In 2025 worden de werken in het grote formatendepot van Rijksmuseum nog verhuisd naar De Museumfabriek. Daarna is de verhuizing afgerond. Alle stellingen van het nieuwe depot zijn voorzien van standplaatsen, waarmee de collectieadministratie is bijgewerkt.

In de bibliotheek bij Rijksmuseum Twenthe bevinden zich 15.321 boeken. Dit is geen collectie, maar een bibliotheek waarin geïnteresseerden achtergrondinformatie kunnen vinden over kunstwerken en -stromingen. Deze boeken zijn in 2016 losgekoppeld van de collectiedatabase en waren alleen doorzoekbaar via een acces-database. In 2024 is de gehele bibliotheek geconverteerd naar het bibliotheeksysteem van De Museumfabriek. Zodat vanaf 2025 de bibliotheken van Rijksmuseum Twenthe, De Museumfabriek en Oudheidkamer Twenthe in één systeem doorzoekbaar zijn.
In 2024 werd de collectie van Rijksmuseum Twenthe uitgebreid met 44 werken, en werden 12 werken afgestoten. Hiermee bestond de collectie op 31 december uit 9.743 werken.

Eén langdurig bruikleen ging terug naar de eigenaar. Een ander werk (*De tantes gaan op reis*, gemaakt in 1881 door A.H. Bakker Korff) stond op de lijst van betwist erfgoed uit de Tweede Wereldoorlog. De restitutiecommissie van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed vond bewijs dat dit werk in de oorlog onvrijwillig is afgestaan, waarna het werk is teruggegaan naar de rechtmatige eigenaren of hun erfgenamen.

Van de 44 nieuwe aanwinsten waren er 13 gemaakt door mannelijke-, 30 door vrouwelijke kunstenaars en van één kunstwerk is het “onbepaald”. In totaal zijn 340 werken van Rijksmuseum Twenthe al langer dan een jaar in 20 andere musea te zien. In 2024 waren 70 kunstwerken in 22 musea te zien tijdens tijdelijke tentoonstellingen.

3.2 Aanwinsten Rijksmuseum Twenthe

Oude kunst
De basis voor het museum werd gevormd door circa 140 werken, voornamelijk schilderijen vanaf de middeleeuwen tot en met de 19de eeuw, van Jan Bernard van Heek. Na de Van Heeks volgden vele andere verzamelaars, liefhebbers en mecenassen hun voorbeeld. Zoals de Enschedese textielfabrikant J.B. Scholten die zich onder andere concentreerde op 17de-eeuwse schilderkunst en de plein-air-schilders van de School van Barbizon. Ook de kunstliefhebber en verzamelaar Karel Levisson schonk het museum een grote collectie werken op papier uit de laat 19de en vroeg 20ste eeuw. In de laatste decennia van de 20ste eeuw en aan het begin van de 21ste eeuw volgden verschillende schenkingen op het gebied van hedendaagse kunst, zoals de schenking conceptuele werken van voormalig galeriehouders Geert van Beijeren en Adriaan van Ravesteijn (Collectie Art & Project). In de afgelopen vijf jaar heeft Rijksmuseum Twenthe nog grote schenkingen ontvangen van verzamelaars Sepp Bader en Ingrid Blans (Collectie Wilploo). Daarnaast beheert het museum ook nog een aantal bijzondere deelcollecties zoals een vooraanstaande collectie zilverwerk van de Martens-Mulder Stichting en een collectie 17de en 18de-eeuwse keramiek uit de Collectie Van Heel/Oudheidkamer ‘Riessen’. In 2024 konden door middel van twee schenkingen wederom een tweetal bijzondere schilderijen aan de collectie oude kunst worden toegevoegd.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Begin 2024 ontving Rijksmuseum Twenthe een schenking van een schilderij van de Nederlandse Willem Steelink jr. Steelink was een schilder en graficus en wordt gerekend tot de Larense School. Hij werkte in de buitenlucht en werd beïnvloed door Anton Mauve, van wie het museum al werk in de collectie heeft. Het doek vormt een prachtige aanvulling op onze plein-air schilderijen, die door de textielfabrikant Scholten aan het museum werden geschonken aan het begin van de twintigste eeuw.

Begin december ontving Rijksmuseum Twenthe een bijzondere schenking van een schilderij van de Nederlandse meester Melchior d'Hondecoeter (1636-1695). Het werk, getiteld *Pluimvee en watervogels bij een waterkant*, is een prachtig voorbeeld van de virtuositeit en natuurgetrouwheid waarmee d'Hondecoeter naam maakte in de zeventiende eeuw. Melchior d'Hondecoeter specialiseerde zich gedurende de zeventiende eeuw in het schilderen van stillevens en natuurschilderingen. Hij werd opgeleid door zijn vader Gijsbert d'Hondecoeter (1604-1653) en, na diens dood, Jan Baptist Weenix (1621-1663). Hij was een van de eersten die zich toelegde op het schilderen van allerhande vogels in nauwkeurig geënsceneerde en vaak dramatische composities. Hij schilderde vooral pluimvee en exotische vogels, afkomstig uit verschillende werelddelen. Hij plaatste de vogels vaak zittend op een balustrade of lopend in een park. Hij schilderde bovendien enkel het mannetje, vanwege het mooiste verenpak. Het werk vormt een prachtige aanvulling op onze collectie genrestukken en stillevens, zoals een jachtstilleven door d'Hondecoeter, en op de collectie landschappen, zoals het Landschap met vee en eenden door vader Gijsbert d'Hondecoeter. Ook is het een aanvulling op de langdurige bruikleen van Jan Baptist Weenix uit het Haagse Mauritshuis.

Melchior d' Hondecoeter, Pluimvee en watervogels bij een waterkant, ca.1680

Hedendaagse kunst
In 2024 was er weer budget beschikbaar vanuit de regeling Collectieprogramma's van het Mondriaan Fonds. Voor de periode 2024-2025 heeft Rijksmuseum Twenthe € 110.00 ontvangen uit deze regeling voor de aankoop van kunstwerken uit de periode na 1945. Dit bedrag wordt door het museum aangevuld met € 100.000 uit de eigen middelen voor de periode 2024-2025. Net als voorgaande jaren heeft het museum ervoor gekozen om gerichte aankopen te doen aansluitend bij de drie programmalijnen (*Het Groene Lab*, *Identiteit* en *The Tec Divide*) en naar aanleiding van projecten die in het museum hebben plaatsgevonden. Er is in 2024 een beperkt deel van het totale budget ingezet en dit is besteed aan de aankoop van werk van drie kunstenaars die onderdeel waren van de tentoonstelling *Houtskool X 9 kunstenaars*. Het gaat om werk van Emmy Bergsma, Lisanne Sloots en Agatha van Amée. In het werk van drie de kunstenaars speelt de natuur een belangrijke rol, in de vorm van het natuurlijke tekenmateriaal houtskool, en als inspiratiebron en motief. Daarmee passen deze verwervingen in de programmalijn *Het Groene Lab*.
Van Emmy Bergsma is de tekening Giardino Segreto uit 2021 aangekocht. Bergsma in haar werk op zoek naar het mysterie, zonder het helemaal te willen ontrafelen. Het mysterieuze of ongrijpbare vindt zij in de natuur, bijvoorbeeld in oude oerbossen of in landschappen die verbonden zijn met haar familiegeschiedenis. De planten, bomen en wortelstelsels in haar tekeningen vormen een geheimzinnige en onbekende wereld waarin de kijker kan ronddwalen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Emmy Bergsma, Giardino Segreto, 2021, 150 x 150 cm, inkt, softpastel, gouache en Siberisch krijt op papier

Van Lisanne Sloots werden twee tekeningen aangekocht, te weten *Remembrance 1* en *Remembrance 2*. Sloots beschouwt haar tekeningen als ‘innerlijke landschappen’. Ze geven uitdrukking aan de stemmingen die bepaalde plekken of situaties bij haar oproepen. Tijdens het tekenen reageert ze in stille concentratie op haar eigen gewaarwordingen en op wat ze ziet en hoort in haar omgeving. Die omgeving is vaak de natuur en houtskool speelt een belangrijke rol in de verbinding daarmee. Voor Sloots is houtskool een oermateriaal. Het heeft een sterke connectie met de aarde, omdat het is gemaakt van bomen met behulp van vuur.

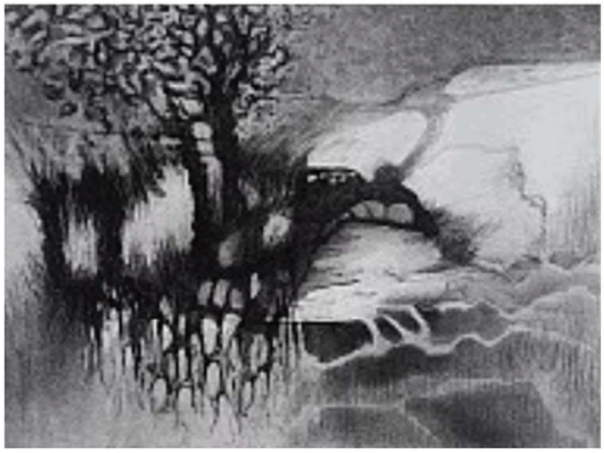

Lisanne Sloots, Remembrance 1 + 2, 2023, houtskool kardinaalsmuts (euonymus) op aquarelpapier, 50 x 65 cm (2 x)

De grootste aankoop die naar aanleiding van de Houtskool-tentoonstelling is gedaan, is de tekening *Just as real events are forgotten* van Agatha van Amée. Van Amée tekent raadselachtige werelden waarin je kan dwalen en verdwijnen. Haar werken beginnen altijd met een vaag gevoel aan een herinnering van vroeger, die ze al tekenend terug probeert te halen. De harde zwart-witcontrasten van de houtskool en de strakke perspectieflijnen geven haar tekeningen houvast. Maar dit gevoel van stabiliteit wordt tegelijkertijd uitgedaagd door rondzwevende objecten en woekerende planten.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

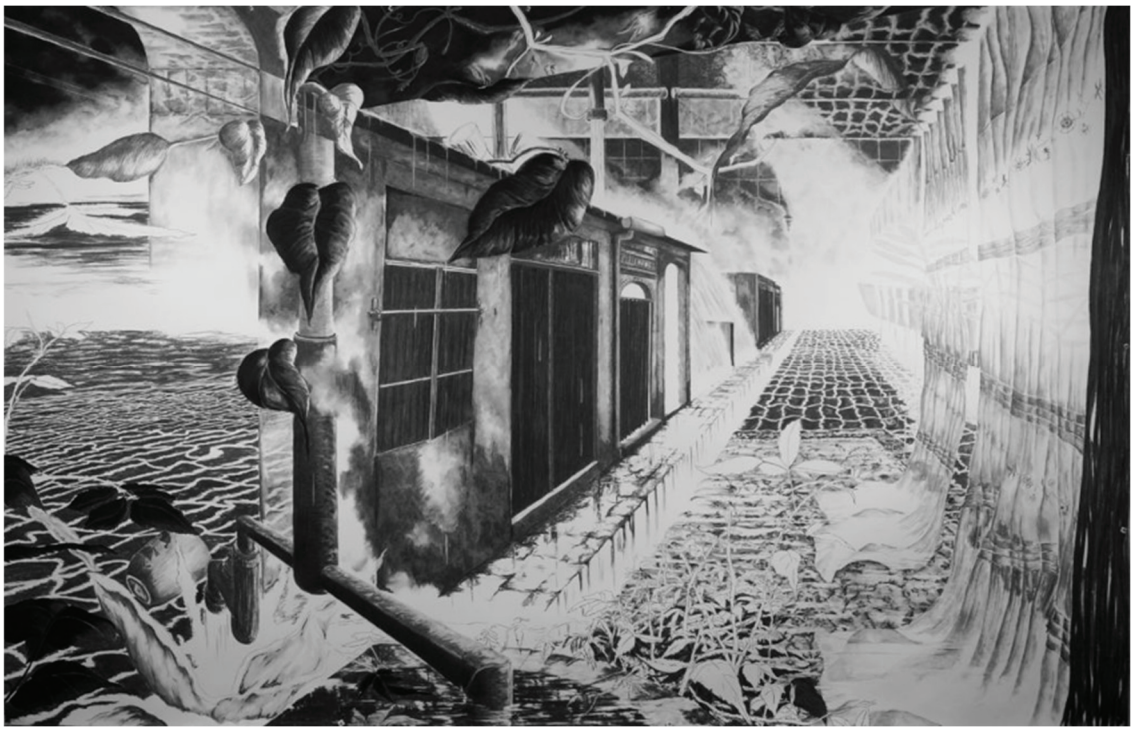

Agatha van Amée, Just as real events are forgotten, 2020, houtskool op papier, 240 × 370 cm

Alle bovenstaande werken zijn rechtstreeks aangekocht bij de kunstenaars zelf. Tenslotte is er in 2024 ook nog een hedendaags werk verworven op de veiling. Het gaat om een serie zogenaamde ‘Inflammatory Essays’ van de Amerikaanse conceptuele kunstenaar Jenny Holzer. Dit zijn korte, provocatieve teksten van precies 100 woorden en 20 regels. De stijl waarin ze zijn geschreven heeft Holzer ontleend aan teksten van politieke figuren als Mao en Lenin. De essays verkondigen niet de mening van de kunstenaar zelf, maar zijn vooral bedoeld om te prikkelen. Holzer drukte deze essays eind jaren 70 begin jaren 80 in grote aantallen af en plakte ze op muren in de metrostations van New York en andere plekken in de openbare ruimte. Het is dus in feite een soort street art. Rijksmuseum Twenthe heeft een serie van 21 essays aangekocht, waarvan er 1 nu te zien is in de nieuwe collectiepresentatie Ik, de ander en de aarde. Daar hangt het werk in een zaal samen met een andere serie van Jenny Holzer, getiteld *Orwell Yellow White II*, die museum in 2022 verwierf.

Jenny Holzer, Inflammatory Essays, 1979-1982, offset litho

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

4. Marketing en Development

4.1 Marketing

De afdeling Marketing & Communicatie kreeg dit jaar een nieuwe plek in de organisatie. Door de wens om de afdeling Publiek iets te verkleinen en de samenwerking met de directie te itensiveren, werd de afdeling Marketing & Communicatie een stafafdeling onder de directeur-bestuurder. De afdeling bestaat uit drie vaste medewerkers en heeft altijd twee stagiairs.

Sterke groei in media-aandacht en bereik
In 2024 heeft Rijksmuseum Twenthe goede stappen gezet in zichtbaarheid en bereik. Het museum verstuurde 15 persberichten en genereerde in totaal 680 nieuwsberichten. Dit resulteerde in een totale mediawaarde van €1.961.750,-- en het totale bereik komt uit op 877.558.416. In het tweede kwartaal verschenen de meeste nieuwsberichten, is de behaalde mediawaarde het grootst en het gecreëerde bereik het grootst. Dit is toe te schrijven aan de aandacht rondom de tentoonstelling van Philip Vermeulen en ook het overlijden van Jan Cremer, waarbij in verschillende berichtgeving wordt vermeld dat zijn werk in het museum te zien is. Ook in november zien we een interessante piek, rondom het open huis op 1 december ter gelegenheid van de nieuwe collectiepresentatie, waarvoor ook een grote regionale marketingcampagne werd gevoerd.

Als we kijken naar printpublicaties zien we een mooie groei:

- **Aantal publicaties:** 301 in 2024 (tegenover 226 in 2023)
- **Totale mediawaarde:** €245.093.398 (+58% t.o.v. 2023)
- **Totale oplage (bereik):** 34.083.552 (+57% t.o.v. 2023)
- **Aantal landelijke publicaties:** 20 in 2024 (tegenover 16 in 2023)

Hoewel het aantal positieve publicaties steeg van 184 naar 218, verdubbelde het aantal negatieve berichten van 23 naar 45. Dit kan wijzen op een groeiende publieke en media-aandacht, maar ook op kritische reactie rondom bijvoorbeeld de tentoonstelling van het werk van Philip Vermeulen. Enkele van zijn zinnenprikkelende installaties bevatten zeer fel licht, dat ook te zien was in de publicitaire uitingen. Dit maakte soms negatieve reacties los, zowel in het museum als online.

Marketingimpact van tentoonstellingen
De tentoonstellingen van 2024 trokken niet alleen veel bezoekers, maar genereerden ook aanzienlijke mediawaarde:

- **‘Het Internationale Landschap’** (17/2 - 9/6) ontving € 132.000,-- aan mediawaarde en had een bereik van 2 miljoen. 85% van de bezoekers gaf aan speciaal voor deze tentoonstelling te komen, met een beoordeling van 8,6.
- **‘Kees Stoop’** bleek een onverwachte publieksfavoriet en kreeg brede persaandacht in onder andere *NRC*, *Kunstschrift*, *De Groene Amsterdammer* en *Museumtijdschrift*. De waardering onder bezoekers lag met een 8,7 zeer hoog.
- **‘Philip Vermeulen. Chasing The Dot’** ontving een mediawaarde van €148.000,-- en werd besproken in o.a. *De Volkskrant*, *NRC*, *Telegraaf* en *VPRO-gids*. De werken waren populair bij een specifiek jong en in hedendaagse kunst geïnteresseerd publiek maar de expositie kreeg van de andere bezoekers een lagere respons in publieksmetingen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Opvallende resultaten door vernieuwde onlinestrategie in 2024:

Online prestaties 'Het Internationale Landschap'
In 2024 hebben wij aanzienlijke resultaten behaald dankzij een vernieuwde onlinestrategie. Tijdens de tentoonstelling 'Het Internationale Landschap' produceerden we een uitgebreide video waarin de beleving van de bezoeker centraal stond. Deze video behaalde uitsluitend op Instagram al 25.000 weergaven. Daarnaast werden vijf thematische reels ontwikkeld, elk gericht op een specifiek aspect van de tentoonstelling. Ook hebben we een zelfgemaakte reel gesponsord, die 28.000 weergaven opleverde. Deze gerichte contentstrategie leidde tot een flinke toename in volgers en weergaven op zowel Instagram als Facebook gedurende de tentoonstellingsperiode.

Online prestaties 'Philip Vermeulen. Chasing The Dot'
Ook de marketingcampagne voor 'Philip Vermeulen. Chasing The Dot' werd met een vernieuwde aanpak uitgevoerd. De helft van het marketingbudget werd gericht ingezet op display- en socialmediacampagnes, waarbij voor het eerst gebruik werd gemaakt van een bewegend campagnebeeld. De display- en socialmediacampagne behaalde 25.580.000 weergaven. Deze strategie resulteerde onder andere in een toename van meer dan 1.000 volgers op Instagram.
Daarnaast heeft de nieuwe strategie voor een aanzienlijke groei in het aantal Facebook-volgers gezorgd. Waar het aantal volgers in 2023 toenam met 123, steeg dit in 2024 met 617. Het is lastig om de prestaties van Facebook en Instagram met elkaar te vergelijken. Instagram stimuleert het volgen van pagina's actiever op het platform, waardoor het daar gebruikelijker is om accounts te volgen.

Websitecijfers
Ook het aantal websitebezoeken liet een duidelijke groei zien. In 2024 registreerde Rijksmuseum Twenthe 723.384 sessies en 514.967 unieke bezoekers. Met name tijdens de looptijd van de campagne voor 'Philip Vermeulen. Chasing The Dot' (van 28 juni tot en met 5 januari) was er een duidelijke piek zichtbaar in het websiteverkeer.

Rebranding en toekomststrategie: Voor kunstwenner en kunstkenner
In 2024 werd een belangrijke strategische koers ingezet met de rebranding van Rijksmuseum Twenthe. In samenwerking met bureau Artica uit Ootmarsum en op basis van publieksonderzoek, is het museum een herpositioneringstraject gestart om een bredere doelgroep aan te spreken:

- **Vasthouden van de bestaande doelgroep** van kunstliefhebbers en cultuurminnaars.
- **Uitbreiding naar jongere bezoekers** met programma's als RMTnext en Young RMT.
- **Nieuwe focus op een derde doelgroep**, bestaande uit regionale bezoekers die niet vaak musea bezoeken, maar wel openstaan voor cultuur.

Deze nieuwe positionering wordt in 2025 ondersteund door een **nieuwe huisstijl**, die een frisse en herkenbare uitstraling biedt. Dit vormt de basis voor een **doorlopende marketingcampagne** waarmee Rijksmuseum Twenthe zich als hét kunstmuseum van het oosten wil profileren. Ook wordt onderzocht hoe openingstijden verruimd en horeca- en entreefaciliteiten verbeterd kunnen worden om bezoekers een optimale totaalervaring te bieden.

Daarnaast zet het museum sterker in op **impactmeting** via de Museummonitor en samenwerkingen met partijen als Enschede Promotie en Twente Marketing. Hierdoor kan de marketing steeds beter worden afgestemd op de behoeften van verschillende doelgroepen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

4.2 Development

Vrienden en Business club
Vrienden zijn belangrijk voor beide musea. Deze 1.237 (veelal regionale) ambassadeurs ondersteunen ons door dik en dun. Bij het 'vriend zijn' horen een aantal voordelen. Onze vrienden hebben onbeperkt toegang tot de beide musea. In 2024 zijn ze vanzelfsprekend voor diverse openingen uitgenodigd of kregen een lezing, preview of reis aangeboden zoals de opening van *Het internationale landschap* en *Kees Stoop* die door grote belangstelling plaatsvond in de Lasonderkerk tegenover het museum. Verder hadden de vrienden in 2024 altijd gratis of tegen een sterk gereduceerd tarief toegang tot activiteiten in de randprogrammering van Rijksmuseum Twenthe en van De Museumfabriek. Denk hierbij aan de maandelijkse Op de Koffie Lezingen, De Museumfabriek Natuurlezingen of lezingen vanuit de Sterrenwacht.

Business Club
Rijksmuseum Twenthe is opgericht door een ondernemer en idealist pur sang: Jan Bernard van Heek. Sinds de opening in 1930 hebben honderden particulieren en ondernemers vervolgens bijgedragen aan de groei en bloei van het museum. Zij schonken prachtige werken en maakten het financieel mogelijk de rijke en unieke kunstcollectie te vormen die het museum vandaag de dag kenmerkt. In 2011 is de RMT Business Club opgericht en in 2016 samengevoegd met de Business Club van De Museumfabriek. In de Club zijn bedrijven verenigd die de musea een warm hart toedragen. De leden zijn voornamelijk bedrijven uit Twente, maar ook enkele bedrijven uit andere delen van het land. Met hun financiële bijdrage helpen zij de musea bij het realiseren van tentoonstellingen en het investeren in de vaste collecties. Hiermee voegen wij gezamenlijk een blijvende waarde toe aan het woon- en werkklimaat in de regio Twente. De musea bieden de leden van de Club exclusieve faciliteiten in een inspirerende omgeving. In 2024 werd hen o.a. weer een uitgebreid business diner aangeboden, dit maal een volledig verzorgde avond met inhoudelijke bijdragen van Twentse verhalenvertellers en eten en drinken van lokale ondernemers.

Conclusie
2024 was een jaar van sterke groei in media-aandacht, digitale prestaties, strategische heroriëntatie en warme banden met Vrienden en businessleden. Met een vernieuwde positionering, een heldere doelgroepstrategie en een impactgerichte marketingaanpak is Rijksmuseum Twenthe klaar om in 2025 zijn rol als toonaangevend kunstmuseum verder uit te bouwen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

5. Reflectie op de codes

5.1. Code Diversiteit en Inclusie

Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek onderschrijven de Code Diversiteit & Inclusie. Zij willen een plek zijn waar iedereen zich welkom voelt die geïnteresseerd is in natuur en historie van Twente en in de actuele maatschappelijke thema's die ze centraal stellen. Daarbij hebben de musea de ambitie om een afspiegeling te zijn van de samenleving – met speciale aandacht voor de samenleving in Oost-Nederland. Omdat de samenstelling van de maatschappij en van de bezoekers blijft veranderen, is het belangrijk dat ieder museumbeleid ontwikkelt en programma's maakt om een bredere publieksgroep te bereiken én een duurzame dialoog met haar publiek aangaat. De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe streven naar een zo inclusief mogelijke organisatie op het gebied van personeel, programmering, partners en publiek. De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe hebben een gezamenlijke werkgroep Diversiteit & Inclusie die het managementteam en directie adviseert. In 2023 hebben de musea zich aangesloten bij het landelijke netwerk Musea Bekennen Kleur. De directie heeft zelf aan alle trainingen deelgenomen en zet vervolgens in 2024 samen met de collega's een intern actieplan op. Ook hebben medewerkers deelgenomen aan de trainingen Samen Inclusief van de Vereniging van Wetenschapsmusea en Science Centers (VSC). Diversiteit & Inclusie is voor beide musea een constant aandachtspunt.

Programma
Met alle publieksactiviteiten (van tentoonstelling tot evenement) brengen de musea een verbinding tot stand met een zo breed mogelijk publiek. Door eerst de doelgroep goed te kennen wordt ook duidelijker welke programmering bij dat brede publiek past. Zowel de inhoud als de middelen kunnen nieuw zijn en onverwacht. De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe staan hiervoor open en willen hiervan leren.

Partners
De musea streven ernaar om zoveel mogelijk partners te hebben die de missie van het museum op het gebied van inclusie omarmen - en daarmee bijdragen aan het zijn van de vrijplaats die het museum wil zijn. Deze partners kunnen gevonden worden in overheden, onderwijs, ondernemers, erfgoedinstellingen en zorginstellingen. De musea bouwen voortdurend aan hun netwerk in de regio, maar ook nationaal en internationaal.

Personeel
Alle medewerkers zijn gastvrij, open en toegankelijk. Om de medewerkers en hun leidinggevenden daarin te trainen, is een begeleidingsgroep aangesteld. De musea willen zich verder ontwikkelen in het aantrekken van een meer divers personeelsbestand, met name op het gebied van culturele diversiteit. Bij het werven van nieuw personeel worden de musea nu ondersteund door experts van Musea Bekennen Kleur en van Samen Inclusief van de VSC. Er wordt actief gelet op inclusief taalgebruik en publicatie van vacatures op locaties die een potentieel nieuwe groep medewerkers bereiken. Er zijn faciliteiten voor medewerkers die tegemoet komen aan een gezonde leefstijl of persoonlijke behoeften, zoals een gebedsruimte, stilteruimte en er is de mogelijkheid om thuis te werken. Er is een externe onafhankelijke vertrouwenspersoon en de klokkenluidersregeling is van kracht. In 2025 maken de musea een beleidsdocument 'Sociale Veiligheid'.

5.2. Fair Practice Code

De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe werken volgens de Fair Practice Code. Daarmee zetten de musea zich in voor Fair Pay, Fair Share en Fair Chain: men streeft naar een eerlijke, duurzame en transparante bedrijfsvoering en is respectvol, solidair en houdt in vertrouwen met belangen rekening ten dienste van een sterke sector die de potentie en kansen van makers ten volle benut en doet renderen. De musea dragen de volgende kernwaarden uit en maken waar:

Solidariteit
De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe zijn aangesloten bij de Museum-CAO 2023-2024. Freelancemedewerkers worden altijd redelijk en eerlijk betaald. Datzelfde geldt voor kunstenaars en overige ZZP'ers die aan het museum verbonden zijn. De musea verbinden zich aan de richtlijn kunstenaarshonoraria die is vastgesteld door de BKNL (Beeldende Kunst Nederland) in samenwerking met de Museumvereniging. Vrijwilligers- en stageplaatsen zijn helder gedefinieerd en een passende vergoeding wordt gegeven.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Transparantie
De bedrijfsvoering van beide musea is transparant. Alle jaarverslagen inclusief financiële verslagen worden openbaar gemaakt en zijn voor iedereen toegankelijk.

Duurzaamheid
De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe willen goede werkgevers zijn. Er is nauw contact tussen leidinggevenden en medewerkers, tussen directie en OR, en er is veel aandacht voor de ontwikkeling van de vaste werknemers, vrijwilligers en freelancers. De musea en haar werknemers nemen gezamenlijk de verantwoordelijkheid om mentale en fysieke overbelasting te voorkomen, door doorlopend samen te werken aan een vitaliteitsplan.

Diversiteit
De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe hebben continu aandacht voor diversiteit. De visie en stappen die de musea op dat gebied zetten, worden uiteengezet in de beschrijving over de Code Diversiteit & Inclusie.

Vertrouwen
De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe brengen de Fair Practice Code continu in praktijk. De musea gaan op zorgvuldige wijze om met representatie en vermelding. Zij zien toe op eigenaarschap, bronvermelding en rechtenafdracht, bijvoorbeeld bij het gebruik van kunstwerken waar auteursrecht op rust.

Toegankelijkheid
Toegankelijkheid is voor beide musea essentieel. Niet alleen sluiten we aan bij de verwachtingen, opleidingsniveaus en achtergronden van de te bereiken bezoekers, we zorgen ook dat we in taalgebruik en keuze van te gebruiken media toegankelijk zijn. Beide musea hebben al ervaring met bijvoorbeeld programma's rondom NT2, visueel beperkten en mensen in het autistisch spectrum. Die kennis wordt volop ingezet. Ook hebben De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe actief deelgenomen aan programma's over Diversiteit & Inclusie, zowel vanuit de Vereniging van wetenschapsmusea en science centers en de Museumvereniging als ook bij Musea Bekennen Kleur. Zij zetten deze kennis in bij het maken van een actief beleid binnen de organisatie, en richting publiek.

De P van Publiek
De Code Diversiteit & Inclusie volgend, stellen we dat het publiek zich herkent in de collectie, tentoonstellingen en programma's en nadrukkelijk wordt betrokken bij de totstandkoming daarvan. De Museumfabriek en Rijksmuseum Twenthe streven ernaar om een breder en diverser publiek te trekken. De musea willen hiermee kennis en ervaring opdoen in de juiste aanpak voor het betrekken van nieuwe publieksgroepen.

5.3 Governance Code Cultuur

Hoe de Raad van Toezicht en de directeur-bestuurder de principes van de Governance Code Cultuur toepassen wordt namens de voorzitter van de Raad van Toezicht toegelicht in zijn inleiding.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

6. Bedrijfsvoering

6.1 Algemeen

In de tweede helft van 2024 is het managementteam (MT) volledig ingevuld met de komst van een nieuw Hoofd Bedrijfsvoering en Hoofd Publiek. Dit vormt een solide basis voor de toekomst, waarin we werken aan diverse strategische trajecten. Zo zijn we gestart met de voorbereiding van het bepalen van onze doelgroepen, een re-branding en de optimalisatie van de klantreis.

Daarnaast ontwikkelen we plannen voor de toekomstbestendigheid van onze huisvesting en het structurele onderhoud aan onze gebouwen en faciliteiten. We onderzoeken mogelijkheden voor renovatie, verduurzaming en aanpassingen, zodat onze musea niet alleen functioneel en aantrekkelijk blijven voor bezoekers en medewerkers. Maar, ook voldoen aan de moderne eisen op het gebied van comfort, toegankelijkheid, veiligheid en duurzaamheid.

We zijn begonnen met het actualiseren van ons collectiebeheerplan om onze collectie optimaal te behouden, beheren en ontsluiten volgens de nieuwste museale richtlijnen. Tegelijkertijd zetten we verdere stappen in verduurzaming. Dit omvat energiezuinige maatregelen, circulair werken en het verantwoord beheren van middelen.

Om onze organisatie toekomstbestendig te maken, herijken we als MT ook onze missie, visie en kernwaarden. In een dynamische culturele sector is het cruciaal om scherp te blijven op onze rol en relevantie. Door deze uitgangspunten opnieuw te formuleren, creëren we een heldere koers waarmee we inspelen op veranderende behoeften van ons publiek en de maatschappij.

Veiligheid binnen musea is een voortdurend aandachtspunt, zowel voor bezoekers, medewerkers als voor collecties. Veiligheid heeft een centrale plek gekregen binnen onze bedrijfsvoering. Met de kernwaarde “We werken veilig of niet” benadrukken we dat veiligheid geen onderhandelbaar aspect is, maar een kernwaarde van ons werk. Onveilige situaties worden niet alleen periodiek besproken, maar we hebben ook afgesproken elkaar hierop aan te spreken.

We investeren in de digitalisering van onze collecties, waarbij we werken volgens de laatste standaarden en technieken. Door onze collecties beter te ontsluiten, vergroten we de toegankelijkheid en het behoud van cultureel erfgoed voor toekomstige generaties. Dit doen we niet alleen voor onze eigen musea, maar ook in samenwerking met andere culturele instellingen.

Ook op organisatorisch vlak hebben we belangrijke stappen gezet. We zijn gemigreerd naar een MS365-omgeving, waardoor onze digitale werkprocessen efficiënter en toekomstbestendig zijn. Als onderdeel van de HRM-cyclus zijn jaargesprekken gevoerd met medewerkers en zijn we ambassadeur geworden van IKBINDR, omdat we een ‘leven lang leren en ontwikkelen’ willen stimuleren. Bovendien hebben we een medewerkerstevredenheid onderzoek (MTO) voorbereid dat in 2025 zal worden uitgezet onder onze medewerkers en vrijwilligers.

Onze musea draaien op de inzet van vrijwilligers. Dankzij hen kunnen we dagelijks onze deuren openen en bezoekers een gastvrije en inspirerende ervaring bieden. Vrijwilligers dragen niet alleen bij aan de publieksontvangst, maar werken ook mee aan (digitaal) collectiebeheer. Daarnaast vervullen wij als musea een belangrijke sociaal maatschappelijke rol door vrijwilligersplaatsen aan te bieden. Dit biedt mensen de kans om actief bij te dragen aan kunst en cultuur, nieuwe vaardigheden te ontwikkelen en deel uit te maken van een betrokken samenleving.
Naast een focus op professionalisering van de medewerkers, zetten we ons actief in voor de ontwikkeling van nieuw talent. Doorlopend bieden we verschillende stageplekken aan. We zien stagiaires niet alleen als tijdelijke krachten, maar als waardevolle toevoegingen aan ons team. Zo investeren we niet alleen in de toekomst van onze musea, maar ook in die van de culturele en creatieve sector als geheel.

In 2024 telde Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek samen 61 betaalde medewerkers en 231 vrijwilligers.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Voor de komende jaren staan belangrijke trajecten en verdere professionalisering van onze bedrijfsvoering op de agenda. Door deze ontwikkelingen blijven we onze organisatie versterken en zorgen we voor een duurzame, veilige en inspirerende toekomst voor beide musea.

6.2 Financieel

Analyse van het resultaat
In 2024 is het resultaat uitgekomen op €92.600, wat een stijging betekent van €89.300 ten opzichte van 2023. Zowel de baten als de kosten zijn gestegen, maar de stijging van de baten heeft een grotere impact gehad op het resultaat.

Baten
De totale baten zijn met €216.700 toegenomen, voornamelijk dankzij:

- Hogere **subsidie inkomsten**: Deze zijn toegenomen met €242.500 door: loon- en prijsbijstellingen. Een toenemende inzet van de huisvestingssubsidie ter dekking van de publieks- en collectiefunctie. Daartegenover staat een daling van de incidentele subsidies door de lagere bijdrage uit het collectieprogramma (2024-2025) van het Mondriaan Fonds. Dit komt doordat het fonds een tweejarige regeling betreft, waarbij wij vaak in het tweede jaar meer aankopen doen dan in het eerste jaar.
- Hogere **rentebaten**: Deze zijn gestegen met €16.800.
- Lichte daling van **(in)directe opbrengsten**: Deze zijn gedaald met €25.800. Er is sprake van een daling van zowel de directe inkomsten als de private middelen. Tegelijkertijd is er een stijging van de incidentele baten door een nagekomen bate uit 2023 van de Vriendenloterij.

Kosten
De totale kosten zijn gestegen met €144.200 Deze stijging is zichtbaar in verschillende kostencategorieën:

- **Personeelskosten**: Een toename van €134.900 door: nieuwe cao-afspraken en een correctie op een te lage pensioendruk in 2023. En er is een kleine uitbreiding geweest van personeel in loondienst.
- **Afschrijvingskosten**: Een stijging van €32.600 doordat bepaalde activa in 2023 pas later in gebruik zijn genomen. Hierdoor zijn deze activa in 2024 volledig afgeschreven.
- **Overige lasten**: Een stijging van €238.600 door: voornamelijk hogere kosten voor tentoonstellingen, uitgaven voor re-branding en extra inhuur van uitzendkrachten vanwege een tekort aan (inzetbaarheid) vrijwilligers.

Tegelijkertijd zijn enkele kostenposten gedaald:

- **Huisvestingskosten**: Een afname van €115.700 als gevolg van: een lagere huurprijs, doordat het onderhoud en beheer vanaf 2024 onder de verantwoording van het museum valt. En de energiekosten zijn gedaald door een lagere inkoopprijs.
- **Aankopen**: Een afname van €146.200 vanwege ons aankoopbeleid dat zich strekt over een tweejarige termijn (2024-2025), waarbij wij vaak in het tweede jaar meer aankopen doen dan in het eerste jaar. In 2023 hebben wij relatief veel aankopen gedaan, terwijl in 2024 het accent meer lag op de voorbereiding en strategische keuze voor toekomstige aankopen.

Conclusie
Hoewel de baten zijn gestegen, hebben stijgende kosten - met name op het gebied van personeel, afschrijvingen en overige lasten (m.n. tentoonstellingen) - het resultaat van 2024 onder druk gezet. Hierdoor is het aandeel van de huisvestingsubsidie wat besteed is aan de publiek- en collectiefunctie gestegen. Het museum blijft zich richten op het optimaliseren van haar kostenstructuur en het versterken van inkomstenbronnen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

6.3 Analyse financiële positie

	2021	2022	2023	2024
Current ratio vlottende activa / kortlopende schulden	159%	151%	139%	147%
Solvabiliteit eigen vermogen / totaal passiva	19%	17%	16%	18%
Subsidie OCW / som der baten	0,79	0,61	0,64	0,68
Personeelslasten / subsidie OCW	0,25	0,48	0,48	0,47

Current ratio
De current ratio is gestegen van 139% naar 147%. Dit wijst op een verbeterde korte termijn liquiditeitspositie. Deze stijging is het gevolg van een afname van de kortlopende schulden en een lichte daling van de vlottende activa. Het museum is goed in staat om aan haar kortlopende verplichting te voldoen. Desondanks blijft het bewaken van de liquiditeit een aandachtspunt om voldoende financiële flexibiliteit te behouden.

Solvabiliteit
De solvabiliteit is gestegen van 16% naar 18%. Deze verbetering komt voort uit een toename van het eigen vermogen, terwijl de totale passiva zijn afgenomen. Hoewel deze stijging positief bijdraagt aan de financiële stabiliteit, blijft het een aandachtspunt van onze financiële strategie.

Verhouding baten en subsidie gemeente
Het aandeel van de OCW subsidies in de totale opbrengsten is gestegen van 64% naar 68%. Dit betekent dat een groter deel van onze inkomsten afhankelijk is van externe financiering. Hoewel subsidies een belangrijke pijler vormen binnen onze financieringsstructuur, streven we naar een evenwichtiger inkomstenmodel door eigen inkomsten en andere financieringsbronnen verder te ontwikkelen. Dit draagt bij aan een duurzamere financiële positie op de lange termijn.

Verhouding personeelslasten en subsidie OCW
De verhouding tussen de personeelslasten en de OCW subsidie is gedaald van 48% naar 47%. Ondanks de stijging van de personeelskosten is deze verhouding gedaald doordat ook de subsidie is toegenomen. Hoewel deze ontwikkeling de kostenstijging deels opvangt, blijven de personeelskosten een belangrijk aandachtspunt binnen onze financiële planning.

6.4 Vermogens- en reservebeleid

De Museumvereniging heeft eind 2017 een notitie “Richtlijn voor weerstandsvermogen bij musea” opgesteld. Het bepalen van en het sturen naar de benodigde omvang van de eigen vermogenspositie wordt in deze notitie gezien als een onderdeel van een gezond financieel beleid. Voor het versterken en professionaliseren van het financiële beleid, en het toezicht hierop, is meer nodig, zoals een meerjarenbegroting, een liquiditeitsplanning en een gedegen en eigenstandige risicoanalyse. Het is lastig om een eenduidige norm (in termen van solvabiliteits-, liquiditeits- en rentabiliteitsratio’s en de kapitalisatiefactor) te geven voor de minimaal en maximaal vereiste vermogenspositie van individuele musea. Dit is namelijk afhankelijk van o.a. de mate van zelfstandigheid van een instelling, de omvang van de eigen inkomsten, lokale omstandigheden, de huisvestingssituatie en de financiële geschiedenis. Daarom wordt de aanbeveling gedaan om een eigen set van financiële kengetallen te definiëren die recht doet aan de verschillen tussen musea. De ontwikkeling van de financiële kengetallen moet dan beoordeeld worden in het kader van de meerjarenbegroting, de daarbij behorende meerjaren liquiditeitsplanning, de investeringsbegroting en de risicoanalyse. Voor de bepaling van de benodigde omvang van de (eigen) vermogenspositie wordt uitgegaan van de bufferfunctie van het weerstandsvermogen.

Bufferfunctie
Voor toekomstige risico's in de exploitatie hanteert Rijksmuseum Twenthe een horizon van een jaar; het vermogen dient minimaal een jaar discontinuïteit in de exploitatie op te kunnen vangen. De praktische vertaling van dit uitgangspunt is de omvang van het een jaar lang derven van netto-inkomsten uit entree-,

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

winkel- en horeca inkomsten. Het vereiste vermogen uit hoofde van deze functie wordt voor geraamd op €500.000.

6.4 Vooruitblik

Begroting 2025 - RMT	
	2025
3.1 Publieksinkomsten	814.000
3.2 Directe inkomsten	20.000
3.3 Indirecte inkomsten	-
3.4 Private middelen	393.000
3.5 Subsidies	3.677.000
Totaal opbrengsten	**4.904.000**
4.1 Personeelskosten	1.812.000
4.2 Huisvestingslasten	1.102.000
4.3 Afschrijvingen	170.000
4.4 Aankopen	172.000
4.5 Beheerslasten	604.000
4.6 Collectiefunctie	20.000
4.7 Publieksfuncties	1.052.000
4.8 Saldo rentebaten/-lasten	-30.000
Totaal Kosten	**4.902.000**
Resultaat	**2.000**

In 2025 staan er weer enkele grote tentoonstellingen op de planning. Hoewel deze tentoonstellingen een belangrijke publiekstrekker zijn, brengen ze ook hoge kosten met zich mee, met name door de logistiek en transport. Er worden aanvullende fondsen aangevraagd om deze tentoonstellingen mede mogelijk te maken.

De publiekinkomsten worden in lijn met voorgaande jaren ingeschat, waarbij we verwachten de bezoekersaantallen minimaal op peil te houden. Subsidies blijven de belangrijkste inkomstenbron en worden op een stabiel niveau verwacht.

Voor 2025 zien we kansen en risico's. Extra bezoekers kunnen bijdragen aan hogere inkomsten. Tegelijkertijd blijft de afhankelijkheid van subsidies en fondsen een aandachtspunt. Afwijzing van aangevraagde fondsen of structurele onttrekking uit de huisvestingsubsidie kunnen financiële druk opleveren.

6.6 Risico's

Renterisico
Rijksmuseum Twenthe heeft geen kredietfaciliteit en daarom is het kredietrisico zeer beperkt.

Valutarisico
Rijksmuseum Twenthe kent vrijwel geen valutarisico.

Kredietrisico
Om de omvang van het kredietrisico te beperken, is toetsing van de kredietwaardigheid van grote opdrachtgevers aan de orde.

Liquiditeits- en kasstroomrisico's
De beschikbare liquiditeiten worden ondergebracht bij banken met tenminste een A+ rating.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Activiteiten & bereik

TENTOONSTELLINGEN

		HUIDIG BOEKJAAR		ACTIVITEITEN PLAN		VORIG BOEKJAAR	
		Aantal Tentoon-stellingen	Aantal bezoeken	Aantal Tentoon-stellingen	Aantal bezoeken	Aantal Tentoon-stellingen	Aantal bezoeken
1	Tijdelijke tentoonstellingen	9		5		14	
	Wisseling vaste tentoonstelling	2					
	Totaal bezoeken		51.351		44.000		57.122
2	Reguliere bezoeken		51.351		44.000		57.122
3	Bezoeken po						
4	Bezoeken vo						
5	Bezoeken mbo/ho						
	Specificatie van bezoeken totaal						
6	Gratis bezoeken		7.795		4.000		5.180
7	Betaalde bezoeken		43.556		40.000		51.942
	Overige bezoeken:						
8	Bezoeken website totaal		719.979				671.996
9	Aantal unieke bezoekers website		513.421				604.746

		Aantal Act.	Aantal deel-nemers	Aantal Act.	Aantal deel-nemers	Aantal Act.	Aantal deel-nemers
	OVERIGE ACTIVITEITEN						
10	Schoolgebonden activiteiten		6.345		6.000		5.449
11	waarvan po		3.724				2.790
12	waarvan vo		2.104				2.196
13	waarvan mbo/ho		517				463
14	waarvan professionals		542				432
	Totaal overige activiteiten		297				825
	Totaal *		**58.535**		**50.000**		**63.828**

*

Specificatie deelnemers is conform Handboek verantwoording cultuursubsidies instellingen periode 2021-2024.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Balans

per 31 december 2024, respectievelijk 31 december 2023, na voorgestelde resultaatbestemming

ACTIVA

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Gebouwen en terreinen	95.800		137.600	
Inventaris en inrichting	424.600		480.200	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	170.700		157.900	
Bedrijfsinstallaties	473.400		487.100	
		1.164.500		1.262.800
FINANCIEEL VASTE ACTIVA		393.700		438.700
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden		197.100		93.400
Vorderingen				
Debiteuren	3.500		12.500	
Vorderingen inzake omzetbelasting	51.500		229.000	
Overige vorderingen en overlopende activa	422.600		496.000	
		477.600		737.500
Liquide middelen				
Liquide middelen		4.791.000		4.726.100
		7.023.900		**7.258.500**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

PASSIVA

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	1.067.500		1.053.900	
Bestemmingsreserve	88.200		0	
Overige reserves	101.800		110.900	
		1.257.500		1.164.800
VOORZIENINGEN				
Groot onderhoud	511.000		422.400	
Jubileumuitkeringen	23.500		24.000	
		534.500		446.400
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Investeringsbijdragen OCW	1.499.700		1.632.100	
Investeringsbijdragen overig	4.200		19.200	
		1.503.900		1.651.300
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Vooruit ontvangen middelen OCW	3.218.800		3.368.400	
Schulden aan leveranciers	61.400		120.600	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	98.100		87.700	
Overige schulden en overlopende passiva	349.700		419.300	
		3.728.000		3.996.000
		7.023.900		**7.258.500**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Categoriale exploitatierekening

BATEN	Werkelijk 2024	Begroting 2024	Werkelijk 2023
Eigen inkomsten			
Publiekinkomsten binnenland	743.200	774.000	816.900
Kaartverkoop	389.900	400.000	414.000
Overige publiekinkomsten	353.300	374.000	402.900
Verkoop Museumjaarkaart	38.900	40.000	52.100
Totaal publieksinkomsten	**782.100**	**814.000**	**869.000**
Sponsorinkomsten			
Vergoeding coproducent			
Overige directe inkomsten	61.500	10.000	111.100
Totaal overige directe inkomsten	**61.500**	**10.000**	**111.100**
Totaal directe inkomsten	**843.600**	**824.000**	**980.100**
Totaal indirecte opbrengsten	-	-	-
Private middelen			
Particulieren incl. vriendenverenigingen	110.300	62.100	86.900
Private fondsen	140.300	317.900	353.000
Goede doelenloterijen (Vriendenloterij)	150.000	100.000	-
Totaal bijdragen uit private middelen	**400.600**	**480.000**	**439.900**
Totaal incidentele baten (vriendenloterij)	**150.000**	**-**	**-**
Totaal eigen inkomsten	**1.394.200**	**1.304.000**	**1.420.000**
Baten in natura	-	-	-
Subsidies			
Totaal structureel OCW	**3.594.300**	**3.173.700**	**3.241.200**
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksaciviteiten)	1.206.600	1.074.000	1.144.200
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.853.000	1.623.700	1.589.900
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	534.700	476.000	507.100
Totaal structureel Provincie	75.000	75.000	75.000
Totaal structureel Gemeente	80.400	80.400	77.300
Totale structurele subsdies	**3.749.700**	**3.329.100**	**3.393.500**
Incidentele publieke subsidies	141.900	225.900	255.600
Totaal subsidies	**3.891.600**	**3.555.000**	**3.649.100**
TOTALE BATEN	**5.285.800**	**4.859.000**	**5.069.100**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	Werkelijk 2024	Begroting 2024	Werkelijk 2023
LASTEN			
Personeelslasten	1.691.800	1.504.000	1.556.900
Huisvestingslasten	1.149.500	1.347.500	1.265.200
Afschrijvingen	216.100	196.000	183.500
Aankopen	124.800	172.100	271.000
Overige lasten	2.030.900	1.634.500	1.792.300
TOTALE LASTEN	**5.213.100**	**4.854.100**	**5.068.900**
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**72.700**	**4.900**	**200**
Saldo rentebaten/-lasten	19.900	-1.000	3.100
EXPLOITATIERESULTAAT	**92.600**	**3.900**	**3.300**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Categoriale en functionele exploitatierekening

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL --> / BATEN	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten				
Kaartverkoop	389.900	389.900		
Overige publieksinkomsten	353.300	353.300		
Verkoop Museumjaarkaart	38.900	38.900		
Totaal publieksinkomsten	**782.100**	**782.100**	**-**	**-**
Sponsorinkomsten	-	-	-	-
Vergoeding coproducent	-	-	-	-
Overige directe inkomsten	61.500	61.500	-	-
Totaal overige directe inkomsten	**61.500**	**61.500**	**-**	-
Totaal directe inkomsten	**843.600**	**843.600**	**-**	-
Indirecte opbrengsten	-	-	-	-
Totaal indirecte opbrengsten	**-**	**-**	**-**	**-**
Private middelen				
Particulieren incl. vriendenverenigingen	110.300	-	110.300	-
Bedrijven	-	-	-	-
Private fondsen	140.300	136.200	2.900	1.200
Goede doelenloterijen (Vriendenloterij)	150.000	150.000	-	-
Totaal bijdragen uit private middelen	**400.600**	**286.200**	**113.200**	**1.200**
Totaal incidentele baten (Vriendenloterij)	**150.000**	**150.000**	**-**	**-**
Totaal eigen inkomsten	**1.394.200**	**1.279.800**	**113.200**	**1.200**
Subsidies				
Totaal structureel OCW				
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksaciviteiten)	1.206.600	1.206.600	-	-
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	965.955	565.600	284.600	115.800
Van huisvesting naar overige functies	887.045	628.400	258.600	-
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	534.700	-	534.700	-
Totaal structureel OCW	**3.594.300**	**2.400.600**	**1.077.900**	**115.800**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL -->				
CATEGORIAAL -->				
VERVOLG BATEN				
Totaal structureel Provincie	75.000	75.000	-	-
Totaal structureel Gemeente	80.400	80.400	-	-
Totale structurele subsdies	**3.749.700**	**2.556.000**	**1.077.900**	**115.800**
Incidentele publieke subsidies	141.900	79.000	46.700	16.200
Totaal subsidies	**3.891.600**	**2.635.000**	**1.124.600**	**132.000**
TOTALE BATEN	**5.285.800**	**3.914.800**	**1.237.800**	**133.200**
LASTEN				
Personeelslasten	1.691.800	923.100	430.000	338.700
Huisvestingslasten	1.149.500	617.100	405.900	126.500
Afschrijvingen	216.100	126.500	63.700	25.900
Aankopen	124.800	-	124.800	-
Overige lasten	2.030.900	1.678.700	64.800	287.400
TOTALE LASTEN	**5.213.100**	**3.345.400**	**1.089.200**	**778.500**
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	**72.700**	**569.400**	**148.600**	**-645.300**
Saldo rentebaten/-lasten	19.900	-	-	19.900
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	**92.600**	**569.400**	**148.600**	**-625.400**
Toerekening Algemeen beheer	-	443.000	182.400	-625.400
EXPLOITATIERESULTAAT	**92.600**	**126.400**	**-33.800**	**-**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Kasstroomoverzicht

	2024 €	2023 €
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN:		
Exploitatieresultaat	92.600	3.300
Aanpassen voor:		
Afschrijvingen materiële vaste activa	293.600	239.000
Afloop financiële vaste activa	45.000	11.300
Mutatie voorzieningen	88.100	33.600
Bruto kasstroom uit operationele activiteiten	**519.300**	**287.200**
Mutatie in voorraden	-103.700	-13.800
Mutatie vorderingen	259.900	-134.200
Mutatie kortlopende schulden	-268.000	22.000
Netto kasstroom uit operationele activiteiten	**407.500**	**161.200**
KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEIT:		
Investeringen in Materiële vaste activa	-195.200	-513.400
Investeringen in financiële vaste activa	-	-450.000
Mutatie materiële vaste activa in uitvoering	-	-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	**-195.200**	**-963.400**
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN:		
Mutatie in langlopende schulden	-147.400	224.100
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	**-147.400**	**224.100**
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN:	**64.900**	**-578.100**
Liquide middelen einde boekjaar	4.791.000	4.726.100
Liquide middelen begin boekjaar	4.726.100	5.304.200
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN:	**64.900**	**-578.100**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Personeel en vrijwilligers

	Werkelijk 2024		Begroting 2024		Werkelijk 2023	
	€	**fte**	**€**	**fte**	**€**	**fte**
Specificatie personeelslasten						
Waarvan vast contract	1.252.200	18,80	909.536	15,04	1.010.000	16,20
Waarvan tijdelijk contract	439.600	6,60	594.464	9,83	511.200	8,20
Waarvan inhuur	0	0,00	0	0	35.700	0,22
Personeelslasten totaal	**1.691.800**	**25,40**	**1.504.000**	**24,87**	**1.556.900**	**24,62**
Vrijwilligers		Aantal		Aantal		Aantal
Vrijwilligwers: fte		9,3		10,0		10,0
Vrijwilligers: personen		93		100		105

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Toelichting

Toelichting algemeen

Regelgeving financiële verantwoording

De jaarrekening is opgemaakt door de directie op 24 maart 2025 in overeenstemming met het Handboek instellingen Erfgoedwetsubsidies subsidieperiode 2021-2024.

Begroting

De in deze jaarrekening gehanteerde begroting is ontleend aan de door de Minister goedgekeurde meerjarenbegroting.

Collectie kunstvoorwerpen

De collectie kunstvoorwerpen is eigendom van de Staat der Nederlanden en in beheer bij het museum. De collectie wordt derhalve niet opgenomen in de balans.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de leiding van de stichting, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

De subsidie van het Ministerie van OCW over de cultuurperiode 2021-2024 wordt definitief vastgesteld in 2025. Aan deze subsidies zijn voorwaarden verbonden. Het niet (volledig) voldoen aan deze voorwaarden kan er toe leiden dat de subsidie lager wordt vastgesteld. Bij het opmaken van de jaarrekening is de verleende subsidies 2024 volledig verantwoord in de exploitatierekening vanwege het vertrouwen van de directie dat volledig voldaan is aan de subsidievoorwaarden.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangen en betaalde rente zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

Grondslagen van waardering

Materiële vaste activa

Activa verkregen uit eigen middelen
De materiële vaste activa verkregen uit eigen middelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen.

Hierbij worden de volgende afschrijvingspercentages gehanteerd:

Gebouwen en terreinen	
Bedrijfsgebouwen	10%
Verbouwingskosten	10%/20%
Terreinen	10%/33%
Inventaris en inrichting	
Hardware en software	20%/33%
Kantoormeubilair	10%/33%
Inventaris	10%/20%
Bedrijfsinstallaties	
Technische installaties	10%/20%

Financiële Vaste Activa

Vooruitbetaling gebruiksrecht
De financiële vaste activa verkregen uit eigen middelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, verminderd met lineaire afloop gelijk aan de looptijd van het gebruiksrecht.

Voorraden

Voorraden
De voorraden verkregen uit eigen middelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde met toepassing van de FIFO-methode. Waar nodig is rekening gehouden met afwaarderingen wegens incourantheid.

Onderhanden werk
Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de projecten. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde, voor zover nodig rekening houdend met mogelijke oninbaarheid.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Indien niet anders is vermeld, staan deze ter vrije beschikking.

Bestemmingsreserve

Betreft het deel van het eigen vermogen dat wordt afgezonderd omdat door het bestuur een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven.

Bestemmingsfonds OCW project Veiligheid

Betreft het deel van de van het Ministerie van OCW ontvangen subsidie voor het project Veiligheid voor VRM-musea dat nog besteed dient te worden aan het doel waarvoor de subsidie is verstrekt.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Bestemmingsfonds OCW project Technisch vervangingsonderhoud

Betreft het deel van de van het Ministerie van OCW ontvangen subsidie voor het project Technisch vervangingsonderhoud voor VRM-musea dat nog besteed dient te worden aan het doel waarvoor de subsidie is verstrekt.

Voorziening groot onderhoud

Deze voorziening is getroffen ter gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud. Dotatie vindt plaats op basis van het geplande groot onderhoud en de uitgaven worden ten laste gebracht in het jaar dat het onderhoud plaatsvindt.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende en kortlopende schulden

De schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Grondslagen van resultaatbepaling

Subsidies

De subsidies worden toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. Verder wordt verwezen naar de toelichting van de schattingen, zoals opgenomen in dit hoofdstuk.

Subsidies voor investeringen in vaste activa worden opgenomen onder de schulden en vallen vrij via de exploitatierekening, gelijklopend met de afschrijvingstermijn van de investering.

Overige opbrengsten

Onder de overige opbrengsten wordt verstaan de opbrengst uit levering van goederen, diensten en (particuliere) schenkingen onder aftrek van over de opbrengst geheven belastingen.

Rentebaten

Rentebaten worden toegekend aan de verslagperiode waarop deze betrekking hebben.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Verdeelsleutels

Indien mogelijk worden de baten en lasten in zijn geheel aan een functie toegeschreven. Baten of lasten die niet aan een functie kunnen worden toegerekend worden verdeeld op basis van tijdschrijven dan wel op basis van vloeroppervlakte.

De kosten van algemeen beheer worden aan het eind van het jaar verdeeld over de museale functies op basis van het aantal directe arbeidsuren.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Specificatie van posten op de balans

VASTE ACTIVA

MATERIELE VASTE ACTIVA

	Gebouwen en terreinen	Inventaris en inrichting	Andere vaste bedrijfsmid.	Bedrijfs-installaties	Totaal
Boekwaarde per 1 januari 2024	137.600	480.300	157.900	487.100	**1.262.900**
Investeringen	-	18.400	90.400	86.400	**195.200**
Afschrijvingen	41.800	74.100	77.600	100.100	**293.600**
Boekwaarde per 31 december 2024	**95.800**	**424.600**	**170.700**	**473.400**	**1.164.500**
Cumulatieve aanschafwaarde	440.200	823.500	693.800	1.979.300	**3.936.800**
Cumulatieve afschrijvingen	344.400	398.900	523.100	1.505.900	**2.772.300**
Boekwaarde per 31 december 2024	**95.800**	**424.600**	**170.700**	**473.400**	**1.164.500**

FINANCIELE VASTE ACTIVA

Gebruikersrecht Twentelab	
Boekwaarde per 1 januari 2024	438.700
Investeringen	-
Afloop	45.000
Boekwaarde per 31 december 2024	**393.700**
Cumulatieve aanschafwaarde	450.000
Cumulatieve afloop	56.300
Boekwaarde per 31 december 2024	**393.700**

Gebruiksrecht Twentelab
In 2023 is €450.000 betaald aan Stichting de Museumfabriek voor aanschaf van faciliteiten in de geklimatiseerde ruimten van het Twentelab binnen de Museumfabriek. Dit betreffen faciliteiten in het depot, de quarantaine ruimte, het restauratie atelier en de foto-studio. Stichting Rijksmuseum Twenthe verkrijgt hiermee het recht om 10 jaar gebruik te maken van alle faciliteiten van het Twentelab. De overeenkomst is ingegaan per 1 oktober 2023, de afloop van de vooruitbetaalde gebruiksrechten wordt gedurende 10 jaar ten laste van de overige huisvestingskosten verantwoord onder "Afloop vooruitbetaalde gebruikskosten Twentelab".

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
VOORRADEN				
Onderhanden werk	124.600		40.000	
Overige voorraden	72.500		53.400	
		197.100		**93.400**
VORDERINGEN				
DEBITEUREN		**3.500**		**12.500**
VORDERINGEN INZAKE OMZETBELASTING				
Omzetbelasting	51.500		229.000	
		51.500		**229.000**
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA				
Stichting G.J. van Heek jr. Fonds	-		175.000	
Stichting Roombeek Musea Fonds	-		50.000	
Stichting Museumkaart	-		38.600	
Nog te ontvangen bedragen	342.500		51.100	
Nog te ontvangen fondsen	-		69.600	
Vooruitbetaalde overige kosten	26.600		64.500	
RC de Museumfabriek	53.500		-	
Overig	-		47.200	
		422.600		**496.000**
TOTAAL VORDERINGEN		**477.600**		**737.500**
LIQUIDE MIDDELEN				
Kas	2.600		1.000	
Rabobank (rekening courant)	251.100		2.123.600	
Rabobank (spaarrekeningen)	2.237.800		384.000	
ING-bank (rekening courant)	2.299.500		2.213.800	
Kruisposten	-		3.200	
Kasgeld	-		500	
TOTAAL LIQUIDE MIDDELEN		**4.791.000**		**4.726.100**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

EIGEN VERMOGEN

	Stand per 31 december 2023	Resultaat	Overige mutaties	Stand per 31 december 2024
	€	€	€	€
ALGEMENE RESERVE	**1.053.900**	**4.500**	**9.100**	**1.067.500**
BESTEMMINGSRESERVE HUISVESTING	**-**	**88.200**	**-**	**88.200**
OVERIGE RESERVES				
Bestemmingsreserve tijdelijke presentatie	101.800	-	-	101.800
Bestemmingsreserve bedrijfsinstallatie/entreehal	9.100	-	-9.100	-
TOTAAL OVERIGE RESERVES	**110.900**	**-**	**-9.100**	**101.800**

VOORZIENINGEN

	Stand per 31 december 2023	Onttrokken in 2024	Vrijval in 2024	Toegevoegd in 2024	Stand per 31 december 2024
	€	€	€	€	€
Voorziening groot onderhoud	422.400	42.900	-	131.500	511.000
Jubileumuitkeringen	24.000	500	-	-	23.500
TOTAAL	**446.400**	**43.400**	**-**	**131.500**	**534.500**

De voorzieningen hebben een overwegend langlopend karakter.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
LANGLOPENDE SCHULDEN				
Investeringssubsidies OCW:				
Veiligheidsvoorzieningen				
DCE/14/633702	89.600		144.500	
DCE/15/777791	400.000		400.000	
Investeringen erfgoed (huisvesting)	523.500		601.000	
Investeringsbijdragen vanwege vrijvallen bestemmingsfondsen	486.600		486.600	
		1.499.700		1.632.100
Investeringsbijdragen overig:				
Voorplein/hoofdingang				
Stichting Dioraphte	3.100		10.600	
Overig	1.100		3.600	
Inrichting Gobelinzaal				
Stichting Rijksmuseum Twenthe Fonds	-		5.000	
		4.200		19.200
TOTAAL LANGLOPENDE SCHULDEN		**1.503.900**		**1.651.300**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	31 december 2024		31 december 2023	
	€	€	€	€
KORTLOPENDE SCHULDEN				
VOORUIT ONTVANGEN MIDDELEN OCW:				
Vooruitontvangen subsidie	-		800	
Nog te besteden huisvestingssubsidie	3.218.800		3.367.600	
		3.218.800		**3.368.400**
SCHULDEN AAN LEVERANCIERS				
Crediteuren		**61.400**		**120.600**
BELASTINGEN EN PREMIES SOCIALE VERZEKERINGEN				
Belastingen en premies sociale verz.	98.100		87.700	
		98.100		**87.700**
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA				
Vakantiegeld	66.200		56.000	
Vakantiedagen	81.500		69.800	
Accountantskosten	19.300		13.800	
Vooruitontvangen subsidies	75.900		158.500	
RC de Museumfabriek	-		63.800	
Overige	106.800		57.400	
		349.700		**419.300**
TOTAAL KORTLOPENDE SCHULDEN		**3.728.000**		**3.996.000**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen:

Rechten:

Subsidie Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap (OCW)

Ministerie van OCW heeft de volgende subsidies verleend:

- Subsidie culturele basisinfrastructuur van in totaal € 1.206.633,- voor 2021-2024. Bovenstaande toezegging is bevestigd middels een brief van 3 mei 2024, kenmerk 175953/44665602.
- Subsidie Erfgoedwet van € 2.646.568,- voor 2024. Deze toezegging is bevestigd middels een brief van 3 mei 2024, kenmerk 1422668/44601463.

Verplichtingen:

Huurverplichtingen
Deze verplichtingen betreffen de huur van het pand gelegen aan de Lasondersingel 129-131 te Enschede, kadastraal bekend onder nummer L00804, alsmede de huur van parkeerplaatsen te Enschede, kadastraal bekend onder nummer L2191.

De hiermee samenhangende jaarlijkse huurverplichting bedraagt € 226.866,- (2025) en zal jaarlijks worden geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkeling van het CBS consumentenprijsindexcijfer (reeks CPI Alle Huishoudens), op de meest recente tijdbasis vastgesteld.

Daarnaast wordt een deel van het depot, quarantaineruimte, restauratieatelier en de fotostudio gehuurd van Stichting De Museumfabriek. De kosten hiervoor op jaarbasis zijn €51.750. En wordt per 1 oktober 2025 geïndexeerd. Looptijd van het contract is tot 30-9-2032.

Pensioenen
De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn. Het ouderdomspensioen is een toegezegde pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt.

De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de winst- en verliesrekening verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen.

Rijksmuseum Twenthe heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht.

De dekkingsgraad van het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn bedraagt per 31-12-2024 109,5%.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Toelichting op de categoriale exploitatierekening

	Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
Eigen inkomsten			
Publiekinkomsten			
Kaartverkoop	389.900	400.000	414.000
Inkomsten uit horeca-expl.	171.400	200.000	208.200
Inkomsten uit museumwinkel	133.100	150.000	172.400
Cursussen	3.000	-	1.700
Rondleidingen	3.100	-	2.200
Educatie	42.700	24.000	18.400
Verkoop Museumjaarkaart	38.900	40.000	52.100
Totaal publieksinkomsten	**782.100**	**814.000**	**869.000**
Sponsorinkomsten			
Overige directe inkomsten	61.500	10.000	111.100
	61.500	**10.000**	**111.100**
Totaal directe inkomsten	**843.600**	**824.000**	**980.100**
Overige indirecte opbrengsten	-	-	-
Totaal indirecte inkomsten	**-**	**-**	**-**
Private middelen			
Waarvan particulieren incl. vriendenvereniging			
Collectievorming			
Particuliere schenkingen	110.300	62.100	86.900
Totaal particulieren incl vriendenvereniging	**110.300**	**62.100**	**86.900**
Bedrijven			
Private fondsen			
Vrijval langlopende schulden			
Bijdrage Dioraphte	7.500	7.500	7.500
Bijdrage van Delden	2.500	2.500	2.500
Bijdrage Gobelinzaal	5.000	5.000	5.000

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
Projecten			
Sofonisba			
Prins Bernhard Cultuurfonds	-	-	25.000
Fonds 21	-	-	30.000
Turing Foundation	-	-	20.000
Terra Libera			
Mondriaanfonds	-	-	65.000
VSB Fonds	-	-	30.000
Rabobank	-	-	10.000
Stichting Doen	-	-	30.000
Tolerence Test			
Mondriaanfonds	-	-	55.500
Philip Vermeulen			
Fonds 21	30.000	25.000	-
Het internationale landschap			
G. Hintzenfonds	2.500	2.500	-
PBCF	25.000	40.000	-
Gifted Art	-	15.000	-
Mondriaanfonds	-	50.000	-
Ned - America F.	4.700	15.000	-
Blockbusterfonds	-	60.000	-
BNG Cultuurfonds	-	20.000	-
Onderweg naar Bentheim			
Bylandt	2.500	-	-
BNG Cultuurfonds	5.000	-	-
Zabawas	2.500	-	-
Overig			
GJ. Van Heek jr Fonds	50.000	50.000	-
Stichting RMT Fonds	-	-	50.000
Sponsoring Bus	-	25.000	12.500
Overig	3.100	400	10.000
Totaal private fondsen	**140.300**	**317.900**	**353.000**
Totaal goede doelenloterijen (Vriendenloterij)	150.000	100.000	-
Totaal incidentele baten (Vriendenloterij)	150.000	-	-
Totaal bijdragen uit private middelen	**550.600**	**480.000**	**439.900**
Totaal eigen inkomsten	**1.394.200**	**1.304.000**	**1.420.000**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
Subsidies			
Structureel OCW			
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksaciviteiten)	1.206.600	1.074.000	1.144.200
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	1.853.000	1.623.700	1.589.900
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	534.700	476.000	507.100
Totaal structureel OCW	**3.594.300**	**3.173.700**	**3.241.200**
Totaal structureel Provincie	75.000	75.000	75.000
Totaal structureel Gemeente	80.400	80.400	77.300
Totale structurele subsdies	**3.749.700**	**3.329.100**	**3.393.500**
Incidentele publieke subsidies	**-**	**-**	**-**
Vrijval langlopende schulden OCW			
In het kader van de Erfgoedwet	77.600	111.200	55.500
Buiten het kader van de Erfgoedwet			
DCE/14/633702	54.900	54.700	54.900
DCE/15/777791	-	-	-
Tijdelijke tegemoedkoming Energiekosten (TEK-subsidie)	2.500	-	14.700
Project Veerkracht			
Gemeente Enschede - Gala gelden	-	-	33.600
Collectievorming			
Mondriaan Stichting	6.900	60.000	96.900
Totaal incidentele publieke subsidies	**141.900**	**225.900**	**255.600**
Totaal subsidies	**3.891.600**	**3.555.000**	**3.649.100**
TOTALE BATEN	**5.285.800**	**4.859.000**	**5.069.100**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
LASTEN			
Personeelslasten			
Publieksfunctie			
Presentaties	317.600	390.300	403.900
Marketing en communicatie	307.900	231.800	240.000
Educatie	52.700	43.900	45.400
Bewaking	162.100	148.100	153.300
Museumcafé	82.800	57.200	59.200
Collectiefunctie			
Collectievorming	16.000	14.600	15.100
Registratie en onderzoek	67.800	62.400	64.600
Conservering en restauratie.	80.900	86.800	89.900
Beveiliging	265.300	220.300	228.100
Algemeen beheer			
Directie en secretariaat	72.800	68.200	70.600
Personeel	43.900	64.200	66.500
Financiële zaken	73.100	48.600	50.300
Algemene zaken	10.200	-	-
Gebouwen en terreinen	138.700	67.600	70.000
Totaal personeelslasten	**1.691.800**	**1.504.000**	**1.556.900**
Huisvestingslasten			
Ten laste van subsidie Erfgoedwet			
Huur gebouwen			
Vergoeding Rijksvastgoedbedrijf	219.600	312.000	307.800
Verzekeringen	22.700	50.000	23.800
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestiingsubsidie OCW)	77.600	124.300	55.500
Onderhoud			
Klein onderhoud	39.800	40.000	95.000
Dagelijks onderhoud	117.900	65.000	105.200
Contractonderhoud	80.500	60.000	60.400
Dotatie voorziening Groot Onderhoud	131.500	117.000	122.900
Overig			
Huur depot/restauratieatelier	50.400	50.000	50.000
Externe adviseurs	42.200	162.000	28.800
Afloop vooruitbetaalde gebruikskosten Twentelab	45.000	-	11.300
Niet ten laste van subsidie erfgoedwet			
Energie	322.300	367.200	404.500
Totaal huisvestingslasten	**1.149.500**	**1.347.500**	**1.265.200**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

	Werkelijk 2024 €	Begroting 2024 €	Werkelijk 2023 €
Afschrijvingen	**216.100**	**196.000**	**183.500**
Aankopen	**124.800**	**172.100**	**271.000**
Overige lasten			
Beheerslasten			
Bureau- en organisatiekosten	259.200	230.000	235.700
Kosten financiële administratie	44.400	45.500	46.600
Personeelszaken	83.400	66.000	54.700
Bewaking	15.600	20.000	23.400
Inkopen museumcafe	94.900	100.000	111.700
Inkopen museumwinkel	74.200	75.000	93.000
Inkopen Museumkaart	30.400	40.000	54.400
	602.100	**576.500**	**619.500**
Collectiefunctie			
Met aankopen samenhangende verwervingskosten	40.800	37.000	31.200
Collectiebeheer			
Onderzoek en documentatie	3.000	1.000	5.600
Conservering en restauratie			
- Externe restauraties	6.400	2.000	28.000
- Materieel restauratie-atelier	1.900	3.000	3.200
	52.100	**43.000**	**68.000**
Publieksfunctie			
Projecten	1.020.600	605.000	734.700
Marketing en communicatie	272.700	290.000	312.000
Educatie	83.400	120.000	58.100
	1.376.700	**1.015.000**	**1.104.800**
Totaal overige lasten	**2.030.900**	**1.634.500**	**1.792.300**
TOTALE LASTEN	**5.213.100**	**4.854.100**	**5.068.900**
Saldo uit gewone bedrijfsuitoefening	**72.700**	**4.900**	**200**
Saldo rentebaten/-lasten	19.900	-1.000	3.100
EXPLOITATIESALDO	**92.600**	**3.900**	**3.300**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Toelichting op de categoriale en functionele exploitatierekening

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
BATEN				
Eigen inkomsten				
Publieksinkomsten				
Kaartverkoop	389.900	389.900	-	-
Inkomsten uit horeca-expl.	171.400	171.400	-	-
Inkomsten uit museumwinkel	133.100	133.100	-	-
Cursussen	3.000	3.000	-	-
Rondleidingen	3.100	3.100	-	-
Educatie	42.700	42.700	-	-
Verkoop Museumjaarkaart	38.900	38.900	-	-
Totaal publieksinkomsten	**782.100**	**782.100**	**-**	**-**
Sponsorinkomsten	-	-	-	-
Overige directe inkomsten				
Restauratie voor derden	-	-	-	-
Overige directe inkomsten	61.500	61.500	-	-
Totaal overige directe inkomsten	**61.500**	**61.500**	**-**	**-**
Totaal Directe inkomsten	**843.600**	**843.600**	**-**	**-**
Indirecte opbrengsten	-	-	-	-
Totaal Indirecte opbrengsten	**-**	**-**	**-**	**-**
Private middelen				
Waarvan particulieren incl. vriendenvereniging	110.300	-	110.300	-
Bedrijven	**-**	-	-	-
Private fondsen				
Vrijval langlopende schulden				
Bijdrage Dioraphte	7.500	4.400	2.200	900
Bijdrage Delden	2.500	1.500	700	300
Bijdrage Gobelinzaal	5.000	5.000	-	-

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
Projecten				
Onderweg naar Bentheim				
Bylandt	2.500	2.500	-	-
BNG Cultuurfonds	5.000	5.000	-	-
Zabawas	2.500	2.500	-	-
Philip Vermeulen				
Fonds21	30.000	30.000	-	-
Landschap				
Ned - America F.	4.700	4.700	-	-
Cultuurfonds	25.000	25.000	-	-
G. Hintzenfonds	2.500	2.500		
Overig				
GJ. Van Heek jr Fonds	50.000	50.000	-	-
Overig	3.100	3.100	-	-
Totaal private fondsen	**140.300**	**136.200**	**2.900**	**1.200**
Goede doelenloterijen (Vriendenloterij)	150.000	150.000	-	-
Totaal bijdragen uit private middelen	**400.600**	**286.200**	**113.200**	**1.200**
Totaal incidentele baten (Vriendenloterij)	**150.000**	**150.000**	**-**	**-**
Totaal eigen inkomsten	**1.394.200**	**1.279.800**	**113.200**	**1.200**
Subsidies				
Structureel OCW				
OCW: Regeling specifiek cultuurbeleid (publieksaciviteiten)	1.206.600	1.206.600	-	-
OCW: Erfgoedwet onderdeel huisvesting	965.955	565.600	284.600	115.800
Van huisvesting naar overige functies	887.045	628.400	258.600	-
OCW: Erfgoedwet onderdeel collectiebeheer	534.700	-	534.700	-
Totaal structureel OCW	**3.594.300**	**2.400.600**	**1.077.900**	**115.800**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
Totaal structureel Provincie	75.000	75.000	-	-
Totaal structureel Gemeente	80.400	80.400	-	-
Totale structurele subsdies	**3.749.700**	**2.556.000**	**1.077.900**	**115.800**
Incidentele publieke subsidies	-	-	-	-
Vrijval langlopende schulden OCW				
In het kader van de Erfgoedwet	77.600	45.400	22.900	9.300
Buiten het kader van de Erfgoedwet				
DCE/14/633702	54.900	32.100	16.200	6.600
DCE/15/777791	-	-	-	-
Tijdelijke tegemoedkoming Energiekosten (TEK-subsidie)	2.500	1.500	700	300
Collectievorming				
Mondriaan Stichting	6.900	-	6.900	-
Totaal incidentele publieke subsidies	**141.900**	**79.000**	**46.700**	**16.200**
Totaal subsidies	**3.891.600**	**2.635.000**	**1.124.600**	**132.000**
TOTALE BATEN	**5.285.800**	**3.914.800**	**1.237.800**	**133.200**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
LASTEN				
Personeelslasten				
Publieksfunctie				
Presentaties	317.600	317.600	-	-
Marketing en communicatie	307.900	307.900	-	-
Educatie	52.700	52.700	-	-
Bewaking	162.100	162.100	-	-
Museumcafe	82.800	82.800	-	-
				-
Colectiefunctie				
Collectievorming	16.000	-	16.000	-
Registratie en onderzoek	67.800	-	67.800	-
Conservering en restauratie.	80.900	-	80.900	-
Beveiliging	265.300	-	265.300	-
Algemeen beheer:				
Directie en secretariaat	72.800	-	-	72.800
Personeelszaken	43.900	-	-	43.900
Financiele zaken	73.100	-	-	73.100
Algemene zaken	10.200	-	-	10.200
Gebouwen en terreinen	138.700	-	-	138.700
Totaal personeelslasten	**1.691.800**	**923.100**	**430.000**	**338.700**
Huisvestingslasten				
In het kader van de Erfgoedwet				
Huur gebouwen	219.600	128.600	64.700	26.300
Vergoeding Rijksvastgoedbedrijf				
Verzekeringen	22.700	13.300	6.700	2.700
Afschrijving op investeringen (bekostigd uit huisvestingsubsidie OCW)	77.600	45.400	22.900	9.300
Onderhoud				
Klein onderhoud	39.800	23.300	11.700	4.800
Dagelijks onderhoud	117.900	69.000	34.700	14.200
Contractonderhoud	80.500	47.100	23.700	9.700
Dotatie voorziening groot onderhoud	131.500	77.000	38.700	15.800

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
Vervolg huisvestingslasten				
Overig				
Huur depot/restauratieatelier	50.400	-	50.400	-
Externe adviseurs	42.200	24.700	12.400	5.100
Afloop vooruitbetaalde gebruikskosten Twentelab	45.000	-	45.000	-
Buiten het kader van de Erfgoedwet				
Energie	322.300	188.700	95.000	38.600
Totaal huisvestingslasten	**1.149.500**	**617.100**	**405.900**	**126.500**
Afschrijvingen	**216.100**	**126.500**	**63.700**	**25.900**
Aankopen	**124.800**	**-**	**124.800**	**-**
Overige lasten				
Beheerslasten				
Bureau- en organisatiekosten				
- Porti- en vrachtkosten	3.000	-	-	3.000
- Telefoon- en faxkosten	10.700	-	-	10.700
- Reis- en verblijfkosten	8.100	-	-	8.100
- Representatiekosten	6.600	-	-	6.600
- Kosten vrijwilligers	18.000	18.000	-	-
- Contributies beroepsorganisaties	13.900	-	-	13.900
- Kantoorbenodigdheden	6.000	-	-	6.000
- Verzekeringen	-	-	-	-
- Druk- en bindwerk intern	13.900	-	-	13.900
- Onderhoud hard- en software	50.000	-	-	50.000
- Inhuur externe adviseurs	122.600	-	-	122.600
- Overig	6.500	-	-	6.500
	259.300	**18.000**	**-**	**241.300**
Kosten financiële administratie				
- Accountant	35.100	-	-	35.100
- Bankkosten	9.200	-	-	9.200
	44.300	**-**	**-**	**44.300**
Personeelszaken				
- Uitbesteding personeelsadministratie	7.600	5.400	2.200	-
- ARBO-managementgroep	4.000	2.800	1.200	-
- Overig	1.800	-	-	1.800
- Opleidingen	-	-	-	-
- Uitzendkrachten	70.000	70.000	-	-
	83.400	**78.200**	**3.400**	**1.800**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

FUNCTIONEEL --> / CATEGORIAAL -->	Totaal	Publieks-functie	Collectie-functie	Algemeen beheer
Bewaking en beveiliging				
- Aansluiting meldkamer	6.800	-	6.800	-
- Dienstkleding	2.900	2.100	800	-
- Opleidingen	700	500	200	-
- Overige bewakingskosten	5.200	3.700	1.500	-
	15.600	**6.300**	**9.300**	**-**
Inkopen museumcafe	94.900	94.900	-	-
Inkopen museumkaart	30.400	30.400	-	-
Inkopen museumwinkel	74.200	74.200	-	-
	199.500	**199.500**	**-**	**-**
Totaal beheerslasten	**602.100**	**302.000**	**12.700**	**287.400**
Collectiefunctie				
Met bruiklenen samenhangende verwervingskosten (transporten en verzekering)	40.800	-	40.800	-
Collectiebeheer				
Onderzoek en documentatie	3.000	-	3.000	-
Conservering en restauratie				
- Externe restauraties	6.400	-	6.400	-
- Materieel restauratie-atelier	1.900	-	1.900	-
Totaal collectiefunctie	**52.100**	**-**	**52.100**	**-**
Publieksfunctie				
Presentaties	1.020.600	1.020.600	-	-
Marketing en communicatie	272.700	272.700	-	-
Educatie	83.400	83.400	-	-
Totaal publieksfunctie	**1.376.700**	**1.376.700**	**-**	**-**
Totaal overige lasten	**2.030.900**	**1.678.700**	**64.800**	**287.400**
TOTALE LASTEN	**5.213.100**	**3.345.400**	**1.089.200**	**778.500**
SALDO UIT GEWONE BEDRIJFSVOERING	72.700	569.400	148.600	-645.300
Saldo rentebaten/-lasten	19.900	-	-	19.900
Mutatie aankoopfonds				
SALDO UIT BEDRIJFSVOERING	**92.600**	**569.400**	**148.600**	**-625.400**
Toerekening Algemeen beheer	-	443.000	182.400	-625.400
EXPLOITATIERESULTAAT	**92.600**	**126.400**	**-33.800**	**-**
Aantal directe uren	45.683	32.363	13.320	-
		71%	29%	-

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Overzicht huisvestingslasten

		€
Saldo beginbalans		**3.367.600**
Subsidie OCW Huisvesting		2.111.850
Onttrekking wegens investeringen (onder huisvestingssubsidie OCW)		-
Onttrekkingen (lasten)		
Toeslagen aan RVB	219.600	
Loonkosten eigen organisatie beheer en behoud	138.700	
Verzekeringen	22.700	
Afschrijvingen op investeringen	77.600	
Kosten dagelijks onderhoud		
Klein Onderhoud	39.800	
Overig onderhoud	198.400	
Kosten groot onderhoud		
Dotatie voorziening	131.500	
Overig		
Huur depot	50.400	
Externe adviseurs	42.200	
Afloop vooruitbetaalde gebruikskosten Twentelab	45.000	
Totaal onttrekkingen		965.900
Toevoegingen (baten)		
Vrijval investeringsubsidie	-	
Overige baten	-	
Totaal toevoegingen		-
Saldo huisvestingssubsidie		4.513.550
Besteed aan publieks- en -collectiefunctie		886.230
Afloop correctie BTW compensatie		408.520
Overboeking verduurzaming pand		318.500
Saldo eindbalans		**2.900.300**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Overzicht verduurzaming

	€
Saldo beginbalans	**-**
Subsidie OCW verduurzaming	318.500
Onttrekking wegens investeringen (onder verduurzamingsubsidie OCW)	-
Onttrekkingen (lasten)	
Totaal onttrekkingen	-
Toevoegingen (baten)	
Totaal toevoegingen	-
Saldo eindbalans	**318.500**

Vanaf 2024 ontvangt Rijkmuseum Twenthe - als onderdeel van de OCW huivestingsubsidie - een subsidie voor verduurzamingsmaatregelen van het pand.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Resultaatbestemming 2024

	€
Exploitatiesaldo	92.600
Mutaties bestemmingsreserve huisvesting	
Dotatie aan de bestemmingsreserve huisvesting	88.200
Mutaties bestemmingsfondsen OCW	
Onttrekking aan de bestemmingsreserve bedrijfsinstallatie/entreehal	9.100
Ten gunste van het algemene reserve	**13.500**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

WNT-verantwoording 2024 Stichting Rijksmuseum Twenthe

De WNT is van toepassing op Stichting Rijksmuseum Twenthe. Het voor Stichting Rijksmuseum Twenthe toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2024 € 233.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. *Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.*

Gegevens 2024		
Bedragen x €1	**C.P.J. Breunesse**	
Functiegegevens	Directeur-bestuurder	
Aanvang en einde functievervulling in 2024	01/01 - 31/12	
Omvang diensverband (als deeltijdfactor in fte)	0,50	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	56.417
Beloningen betaalbaar op termijn	€	6.542
Subtotaal	*€*	*62.959*
Individuele toepassellijk bezoldigingsmaximum (o.b.v. 50%)	€	116.500
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	€	-
Bezoldiging	**€**	**62.959**
Reden waarom de overschrijding als dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	
Gegevens 2023		
Bedragen x €1	**C.P.J. Breunesse**	
Aanvang en einde functievervulling in 2023	01/07 - 31/12	
Omvang diensverband (als deeltijdfactor in fte)	0,5	
Dienstbetrekking?	Ja	
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€	24.522
Beloningen betaalbaar op termijn	€	3.198
Subtotaal	*€*	*27.721*
Individuele toepassellijk bezoldigingsmaximum	€	56.208
Bezoldiging	**€**	**27.721**

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

1f. *Topfunctionaris met een totale bezoldiging van meer dan € 2.100 waarop de anticumulatiebepaling van toepassing is*

Gegevens 2024 **C.P.J. Breunesse**	**Datum aanvang dienstbetrekking**	**Naam WNT-instelling**	**Totale bezoldiging per WNT-instelling** **Bedragen x €1**
	1-7-2023	Stichting Rijksmuseum Twenthe	65.459
Gegevens per WNT-instelling.	1-7-2023	Stichting De Museumfabriek	65.459
Gecumuleerde totale bezoldiging bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatie bepaling.			**130.918**
Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.			233.000
Gegevens overschrijding en eventuele onverschuldigde betaling			
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag.			N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan.			N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling.			N.v.t.

Gegevens 2023 **C.P.J. Breunesse**	**Datum aanvang dienstbetrekking**	**Naam WNT-instelling**	**Totale bezoldiging per WNT-instelling** **Bedragen x €1**
	1-7-2023	Stichting Rijksmuseum Twenthe	27.721
Gegevens per WNT-instelling.	1-7-2023	Stichting De Museumfabriek	27.721
Gecumuleerde totale bezoldiging bij alle WNT-instellingen gezamenlijk i.v.m. anticumulatie bepaling.			**55.441**
Het algemeen bezoldigingsmaximum dan wel een voor één van de dienstbetrekkingen van toepassing zijnde hoger bezoldigingsmaximum.			112.416

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

1d. *Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 2.100 of minder*

Gegevens 2024 **Naam topfunctionaris**	**Functie**
Prof. dr. S.M.M. Kuks	Voorzitter
D.T.M. Majoor	Vice-voorzitter
Drs. J. Kiers	Lid
A.J. Voskamp	Lid
Mr. A.R. van Uhm	Lid

De leden van de Raad van Toezicht zijn onbezoldigd.

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2024 een bezoldiging boven het individueel toepassing drempelbedrag hebben ontvangen.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Overzicht functies en nevenfuncties leden van de Raad van Toezicht

Prof. dr. S.M.M. (Stefan) Kuks
- Watergraaf waterschap Vechtstromen

Nevenfuncties:
- Hoogleraar Universiteit Twente
- Voorzitter Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie
- Voorzitter NWB Waterinnovatiefonds
- Voorzitter Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek
- Voorzitter Programmaraad Trendbureau Overijssel.

Mevrouw D.T.M. Majoor
- Voorzitter College van Bestuur Cibap Vakschool voor Vormgeving, Zwolle, tot 1 februari 2025. Daarna werkzaam als zelfstandige.

Nevenfuncties:
- Kroonlid bij de Sociaal Economische Raad, m.i.v. april 2024
- Facilitator bij de Foundation for Natural Leadership, m.i.v. november 2024
- Lid Raad van Toezicht RKD
- Lid Raad van Toezicht Stichting Encounter
- Lid Maatschappelijke Adviesraad Staatsbosbeheer
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek
- Voorzitter auditpanels hbo bij Hobéon.

Mevrouw drs. J. Kiers
- Algemeen Directeur Amsterdam Museum

Nevenfuncties:
- Bestuurslid Stichting SAM (Samenwerkende Amsterdamse Musea)
- Voorzitter Overleg Amsterdamse Culturele Instellingen (ACI)
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek
- Lid Raad van Commissarissen Stadsherstel Amsterdam
- Bestuurslid Stichting Werkspoor Museum.

De heer A.J. Voskamp
- Associate partner InCorpe BV, Hengelo (O)
- Partner Malijn BV, Delden.

Nevenfuncties:
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek
- Bestuurslid Stichting Twinning Participaties
- Bestuurslid Stichting Pure Energie Fonds.
- Bestuurslid Stichting FC Twente'65.

Mevrouw mr. A.R. van Uhm
- Advocaat bij Van Doorne N.V.

Nevenfuncties:
- Lid Raad van Toezicht Rijksmuseum Twenthe en De Museumfabriek.
- Lid Raad van Toezicht Hospice Kajan.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Rooster van aftreden Raad van Toezicht

Naam	Geboorte jaar	Benoemd	Her-benoemd	Max. zittingsduur tot	Her-benoemd	Max. zittingsduur tot
Prof. dr. S.M.M. Kuks	1961	23-05-2022		23-05-2026		
D.T.M. Majoor	1963	01-01-2022		01-01-2030		
Drs. J. Kiers	1962	16-01-2017	23-11-2020	16-01-2025	25-11-2024	25-11-2028
A.J. Voskamp	1957	25-03-2019	25-03-2023	25-03-2027		
Mr. A.R. van Uhm	1987	01-01-2022		01-01-2030		

C.P.J. (Caroline) Breunesse
Directeur Stichting Rijksmuseum Twenthe, Stichting De Museumfabriek, Stichting Vastgoed Musea Enschede, Stichting G.J. van Heek jr. Fonds, Stichting Roombeek Musea Fonds en Stichting Steunfonds TwentseWelle.

Nevenfuncties:

- Voorzitter ICOM Nederland
- Adviesraad Hortus Botanicus Amsterdam
- Adviesraad Next Nature Evoluon Eindhoven.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Controle verklaring onafhankelijke accountant

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Eshuis REGISTERACCOUNTANTS

Stichting Rijksmuseum Twenthe
T.a.v. de Raad van Toezicht
Lasondersingel 129
7514 BP ENSCHEDE

Institutenweg 41
7521 PH Enschede
Postbus 474
7500 AL Enschede
Tel. 088-500 95 00
E-mail info@eshuis.com

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de raad van toezicht van Stichting Rijksmuseum Twenthe

Verklaring over de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening 2024

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2024 van Stichting Rijksmuseum Twenthe te Enschede gecontroleerd.

- Naar ons oordeel geeft de in dit jaardocument opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Rijksmuseum Twenthe per 31 december 2024 en van het resultaat over 2024 in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 en in overeenstemming met de bepalingen van en krachtens de Wet Normering Topfunctionarissen (WNT).
- zijn de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2024 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2024;
2. de exploitatierekening over 2024; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en het controleprotocol WNT 2024 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Rijksmuseum Twenthe zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2024 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in dit jaardocument opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat dit jaardocument andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Handboek Verantwoording instellingen Erfgoedwetsubsidie 2021-2024 en het controleprotocol WNT 2024. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in

Paraaf voor
waarmerkingsdoeleinden

overeenstemming met de in de wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in de subsidiebeschikking en in de relevante wet- en regelgeving zoals uitgewerkt in paragraaf 2.3 van het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de instelling in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de instelling te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Enschede, 19 maart 2025

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Eshuis Registeraccountants B.V.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden

H. Schreur RA

Harold Schreur
2025.03.19
14:35:42 +01'00'

Bijlage bij de controleverklaring:

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Accountantsprotocol cultuursubsidies instellingen 2021-2024, het controleprotocol WNT 2024, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, dan wel het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de instelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en laten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Paraaf voor waarmerkingsdoeleinden